

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Karolina za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, letočno 30 Din; za tuzemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, letočno 48 Din. — Račun poštno kranjčice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Politika in občinske volitve

Leto in leto je leto volitev. Poleg volitev v občinske odbore nam obetajo tudi volitve v sreske skupščine in v Narodno skupščino. Občinske volitve so za nekatere občine že razpisane, za druge pa bodo kmalu.

Pri občinskih volitvah ne gre za politiko, oziroma ne smela bi pri sestavljanju list biti predvsem merodajna pripadnost k tej ali oni stranki, ker se v občinskih odborih ne bi smela obravnavati politična vprašanja, nego le reševati domače gospodarske zadeve. Občinski odbori, ki politizirajo, so slabi občinski zastopi, ker ne utegnejo baviti se z gospodarskimi zadevami. Zaradi politizirajočih občinskih očetov trpi občinsko gospodarstvo veliko škodo.

Žal, da se pri današnjih razmerah v Sloveniji to načelo ne da izvesti, kajti vrhovno vodstvo SLS zahteva od svojih podeželskih pristašev, da se tudi pri občinskih volitvah ločijo od pripadnikov ostalih strank. SLS se ne ozira na sposobnost kandidatov za občinske odbore, nego je njej glavno, da ima v občinskih odborih svoje pokorne zastopnike, pa naj so ti tudi popolnoma neveselci razumnega občinskega gospodarstva. Spričo takih razmer morajo tudi ostale stranke nastopati deloma samostojno, vendar se v večini občin navadno doseže sporazum med naprednimi strankami. V redkih primerih gre tudi posamezne skupine uvidevnejših pristašev SLS s temi skupinami, ako uvidijo, da imajo te na svojih listah sposobnejše može.

Nešteti primeri so nam že dokazali, da so klerikalni odbori jalovi in nesposobni baš zaradi načela SLS, da morajo biti občinski odborniki predvsem poslušni sluge vodstva SLS in šele potem morda tudi sposobni može.

Klerikalno časopisje že kriči, da je vera v nevarnosti. No, naši podeželski somišljeniki se takemu kričanju samo smeji, ker za vero ne gre pri nobenih volitvah, najmanj pa pri občinskih. Vedno zopet privlečejo klerikalci svoj star kanon o brezverstvu protiklerikalnih strank iz ropotarnice, kadar se bližajo kakšne volitve. Vsakdo ve, da v Sloveniji ni protiverskih strank in da jih tudi nikdar ne bo. Tega se nedvomno dobro zavedajo tudi pri vodstvu SLS, toda manjka jim drugih agitacijskih sredstev, zato se zatečejo k zlorabi vere in cerkve, kar je pač pri lahkovernosti našega ljudstva še najuspešnejši volilni lim.

Sedaj je SLS še v posebno hudih stiskah. Polom klerikalnega vladovanja, ki je pokazal naravnost nemogočo kratkovidnost klerikalne politike, občutijo že tudi najpokornejši pristaši SLS. Drobtine, ki jih je dala ljudstvu prejšnja klerikalno-radikalna vlada, ne odtehtajo temnih strani iste vlade. Ko so bili klerikalci v vladi, so pozabili na vse svoje prejšnje obljube in so v mnogih zadevah vodili politiko, naravnost nasprotujočo njihovim prejšnjim izjavam. Saj so v vladi glasovali proti demokratskim predlogom za znižanje, odnosno odpravo nekaterih težkih davkov in

taks. Glasovali so proti temu, da se izroče sodišču osebe, obtožene korupcije, dasi so v opoziciji kar besneli proti korupcionizmu in brez vsake podlage pogosto obmetavali z očitki korupcije tudi poštene politike SDS. Koliko so se razkričali klerikalci o volilnih nasilstvih, toda v vladi so glasovali proti obtožbi bivšega notranjega ministra Maksimovića, ki je bil obdolžen volilnih nasilstev. Izposlovati niso znali odpisa davkov številnim slovenskim posestnikom, hudo prizadetim po lanskih vremenskih nezgodah, toda svoje glasove so dali za izplačilo 42 milijonov dinarjev črnogorskim princem. Klerikalci so tudi krivi gorja številnih, iz državne službe odpuščenih siromakov, ki sedaj žive v najhujši bedi. Z znano uredbo prejšnje vlade, po kateri je samostojnost oblastnih skupščin hudo prikrajšana, je SLS tudi pokazala, koliko je pri njej praktično veljala gonja za avtonomijo.

Ni čudno, da SLS iz svojega vladovanja ne more najti zadosti agitacijskih krilat. Mora torej nabasati protiverski kanon za lahkoverniže, ki jih ne manjka med našim ljudstvom. Zato govori tudi o framasonih in «Domoljub» pravi: «Naši slovenski framasoni, katerih jedro se zbira v žerjavovski

liberalni stranki, imajo nalogo, da povsod z vso paro delajo proti SLS, ker ima le-ta za temelj svojega programa verska načela katoliške cerkve in božje zapovedi. To nalogo imajo od framasonske centrale...»

To je grdo obrekovanje. Prosimo, da nam «Domoljub» natančneje obrazloži, kdo ima to nalogo. Mi ne poznamo nobene framasonske centrale in si ne damo od nikakih framasonov ničesar ukazovati.

Trda prede našim klerikalcem, ker nimajo podeželskim pristašem pokazati nikakega uspeha svoje politike v Beogradu. Ta neuspeh bo nedvomno prišel do izraza tudi pri občinskih volitvah, in to tembolj, ker so kmotje že sili klerikalnega politiziranja v občinskih odborih, ki zaradi tega zanemarljivo pravo delo za korist in blagostanje občanov. Za gospodarskimi listami, ki jih sestavljajo naprednjaki, niso skrili nikakih protiverskih kanonov, kakor piše «Domoljub», nego so to poskušali, da se k resnemu občinskemu delu pritegnejo tudi vsi sposobni in resni može iz SLS, ki vedo, da občinski odbori ne delajo politike in tudi nimajo nikakega vpliva na politiko, katere je dovolj in preveč že v beograjski Narodni skupščini.

Naše načelo je in ostane: Politiko vez iz občin! Če se to načelo ne more uveljaviti, je kriva SLS, ki hoče vsepovsod uvajati politiko in vsepovsod samo ona komandirati.

Svobodno oznanjanje božje besede in kancelparagraf

Nikakor ne gre gospodom okrog klerikalnega časopisja v glavo besedilo tako zvanega kancelparagrafa, ki se prav nič ne vmešava v verske zadeve, nego samo določa kazni za duhovščino, ki zlorablja cerkev in vero v političnostrankarske svrhe. Nič drugega ni v zadevnem besedilu, in vendar trdi «Domoljub», da bo z njim Cerkev prikrajšana v svojem svobodnem oznanjanju božjih nauk in zapovedi.

Kdo more temu verjeti? Pač pa mora vsak človek, ki zna le količkaj misliti, iz te «Domoljubove» trditve spoznati, da meša «Domoljub» vero in klerikalno stranko v eno malho in da se boji kancelparagrafa edino le zaradi tega, ker bo z njim padlo najizdatnejše klerikalno agitacijsko sredstvo, ki je želo med našim preprostim in lahkovernim ljudstvom velike uspehe.

Baš zaradi čistosti vere zagovarjamo mi kancelparagraf in ne morda zaradi tega, ker so ga kakšne svobodnomiselne države tudi uvedle. Proti veram naperjeni zakoni tako zvanih framasonskih držav niso našemu poštnemu kancelparagrafu niti podobni.

Nič ne bo trpela katoliška cerkev zaradi kancelparagrafa, ki bo imel ta lep uspeh, da bo cerkev zopet vzel politiki in jo vrnil božji besedi, da bo slovenski vernik zopet rad poslušal pridigo in da se bo naša duhovščina zopet bolj posvečala svojemu poklicu in vedno bolj tudi izven cerkve opuščala politiziranje, ki ni baš v najlepšem skladu z vzvišenim duhovniškim poklicem.

Da kancelparagraf ni naperjen proti veram, vidimo dalje iz tega, da proti njemu ne protestirajo duhovniki drugih ver (pravoslavne, mohamedanske, evangelske itd.). Ta duhovščina prav nič ne ve, da je kancelparagraf protiverski, in to iz edinega razloga, ker med pripadniki teh ver ni klerikalnih (duhovniških) strank, ki bi se posluževale verskih zlorab pri pridobivanju pristašev.

Verjamemo, da klerikalce boli, ker bodo izgubili tako izvrsten kanon za streljanje v nasprotnike. Nas pa to samo veseli. Kancelparagraf bo mnogo pripomogel k temu, da se bo politično opredeljevanje naših podeželanov razvijalo svobodno in po svoji naravni poti.

Binkoštno pismo demokratskega kmetovalca

Kakor beremo v sv. pismu, je Bog poslal ob času binkoštnih praznikov pred davnimi stoletji svojim učencem sv. Duha, ki jih je razsvetlil, da so mogli prav razumeti božji nauk in da so dobili večji pogum za njegovo širjenje. Prihaja mi na misel, da bi bilo dobro, ko bi se ob teh praznikih tudi mi kmotje po-

globili v naše gospodarske in politične zadeve. Da naše gospodarske razmere še niso take, kakršne bi morale biti, smo v veliki meri sami krivi. Sicer smo zlasti tekom zadnjih dveh desetletij precej napredovali v kmetijstvu in prosveti, a bilo bi lahko še mnogo boljše, ako bi znali v javnem življe-

nju naslanjati se na prave, sposobne može, ki nam dobro žele, se za nas žrtvujejo in za nas delajo.

To velja v prvi vrsti za naše politično življenje. Izvoliti bi si morali uvidevne poslance, kajti potom poslancev se delajo postave, ki so dobre ali slabe, kakršni so pač tisti, ki jih delajo. Kakor občutimo sami, v tem pogledu naši prijatelji klerikalci niso dobri delavci. Slabo so navdahnjeni od svetega Duha. Mnogo obetajo in vpijejo, da so le oni pravi zastopniki našega naroda, ne naredi pa ničesar. Zadnjič, ko so imeli svoje ministre v vladi, so imeli najlepšo priliko, da bi se izkazali, kaj znajo, toda od vsega njihovega vladovanja ni ostalo Slovencem nič. Dosegli niso niti tega, da bi se znižali davki vsem onim siromakom, ki so bili tekom lanskega leta hudo prizadeti po vremenskih nezgodah. Od uveljavljenih dvomljivih davčno-olajševalnih drobtin nimamo ničesar. Vsa zgodovina SLS je taka, da si od klerikalcev prav ničesar več ne obetamo.

Mi starejši naprednjaki jih dobro poznamo im vemo, da je treba klerikalizem vreči ob tla, če hočemo res napredovati. Klerikalizem uničiti bo pa mogoče le, če se vsi naprednjaki zedinimo v eno samo napredno stranko ali pa vsaj stvorimo skupno fronto naprednih strank.

Ne morem razumeti, zakaj se dela razdor po nekaterih naprednih listih. Tako sem čital nekje prazno besedičenje o «pokvarjeni gospodi». Kaj morda pri tistem listu res mislijo, da bo tudi slovenski kmet enako kakor hrvaški sedel na takšne bedaste demagoške limanice? Učene knjige, tudi kmetijske, pišejo ljudje, ki se štejejo med gospodo. Po teh naukih smo se gospodarsko in prosvetno dvignili tudi kmetje. Brez šole bi bili še tam kakor naši pradedje pred davnimi leti. Sicer pa je ves naš mestni rod, ki ga mečejo med «pokvarjeno gospodo», iz kmetiškega rodu. S hujskanjem proti drugim stanovom ne bomo nikamor prišli, ker tako početje ne more roditi nikakega dobrega plodu. Vsak pravi poštenjak bo vedno za slogo in pravično ravnotežje med stanovi.

Ljudje, ki netijo mržnjo med različnimi stanovi, so prav malo razsvetljeni od svetega

Duha. Moja želja, kakor sploli želja vseh res pravih naprednih Slovencev je, da naprednjaki drug drugega podpiramo, pa naj bo potem eden oblečen v krajšo, drugi v daljšo suknjo. To skupno delo se mora nanašati na gospodarska, politična in druga javna vprašanja. K takemu skupnemu delu in vzajemnosti nas vodi baš naša Samostojna demokratska stranka, ki združuje v sebi pristaše iz vseh stanov. Zdaj ob binkošnih kot prazniku sv. Duha si lahko vzamemo čas, da vse to dobro pretuhtamo. Morda bo sv. Duh nas vse razsvetlil in nas zedinil v eno skupno napredno fronto. V skupnem delu bomo tudi močni.

Politični pregled

Naše politične razmere so takšne, da se s sedanjo Narodno skupščino ne da več delati. Zato bo Narodna skupščina v kratkem razpuščena, baje že sredi t. m., a

volitve

se bodo vršile v septembru ali pa že koncem avgusta. Volitve bo vodila najbrže kar sedanja vlada, ki pa se mora še izpopolniti, ker je še vedno nekaj ministrskih mest nezasedenih. Na ta mesta bodo prišli skoro gotovo zastopniki Slovencev in Hrvatov. Dr. Korošec, ki je bil te dni v Beogradu, se je vladi že ponujal, a je bil odklonjen. Končnoveljavna odločitev glede razpusta skupščine in novih volitev bo padla, ko se bo vrnil v Beograd kralj.

Kakor vse kaže, so

priprave vlade na volitve že v teku.

V ministrstvu za notranje zadeve je pripravljen ukaz o razmestitvi velikih županov in političnih uradnikov. S tem v zvezi se tudi trdi, da bo prevzel notranje ministristvo zopet Maksimovič, katerega pa sicer ne mara pašičevsko krilo radikalne stranke, a so proti njemu tudi Davidovičevi demokrati.

Na volitve se pripravljajo tudi ostale politične stranke. Kakor so sedaj razmere v državi, lahko za trdno pričakujemo, da

bo naša SDS pri volitvah krepko napredovala.

Poštena in dosledna politika SDS, katere delovanje ni enostransko, temveč zasleduje v enaki meri koristi vseh stanov in vseh slojev, pridobiva vedno več somišljenikov. Naša SDS je za popolno enakopravnost vseh treh vej velikega jugoslovanskega naroda. Zato je tudi za čim prej izenačenje neposrednih davkov, katerih sedanja porazdelitev po pokrajinah je krivična. Pribičevićevi shodi, ki jih je imel zadnje dni v Hrvatski in Bosni, so bili tako dobro obiskani, da tega uspeha tudi nasprotniki ne morejo tajiti. Enako je imel lepo uspele sestanke dr. Pivko v mariborski oblasti.

Naš spor z Italijo seveda še ni poravnal. Kljub temu pa se opaža pomirjenje. Zelo je zanimal svetovno politično javnost

Mussolinijev govor v italijanski zbornici.

Iz tega govora je razvidna velika domišljavost voditelja fašistov in italijanskega ministrskega predsednika, ki je med drugim dejal, da bo Italija raznarodovala druge narode, da smejo v Italiji živeti le fašisti in da se mora Italija vojaško čvrsto pripraviti. O Jugoslaviji in italijanskem sporu z njo ni Mussolini rekel niti besede. Pa se bo tudi Mussoliniju in njegovim fašistom umirila vroča kri.

V Češkoslovaški je bil te dni v tretjič

Masaryk izvoljen za predsednika republike.

Masaryk, ki je že v visoki starosti, ima največje zasluge za sedanjo svobodo naših bratov Čehoslovakov in je odkrit prijatelj Jugoslovenov.

Angleška zbornica je odobrila preiom diplomatskih odnošajev z Rusijo, kar je povzročilo veliko vznemirjenje po vsem svetu in se že širijo vesti, da je s tem nastala

nevarnost nove svetovne vojne.

Ali so angleška oblastva razkrila res tako obsežno in opasno volunsko akcijo Rusije v Angliji, kakor se to zatrjuje, ni povsem jasno, ker se z ruske strani celo izjavlja, da angleška oblastva prav za prav niso našla ničesar. Spor med dvema tako ogromnima državama lahko res dovede do usodepolnih posledic. Anglija se že pripravlja in prav tako tudi Rusija, ki je silno opasen tekmeč Anglije v

Ivan Albrecht:

Skrivnost sv. Barbare

(Dalje.)

Potem se je zasmejala in se veselo dvignila:

«Oh, kaj, to so same neumnosti! Da je le vam odleglo, mati! Kar pela bi, tako sem vesela, ko vidim, da se vam boljša —»

Mati se je smehljala hčerkinu ljubezni.

«Le poj, dete, saj si itak kakor vklenjena ves ta čas, kar jaz boleham ...»

Zaželela si je še mleka. Agata je šla v kuhinjo in zapela ko slavček:

«Nič ne maram,
nič ne jokam,
če mi tudi bajtica
pogori,
samo da še posteljca
mi ostane —»

«Tako je prav,» je zadovoljno pozdravila Krasinka, ki je medtem z Joštom stopila v vežo. «Veselite se pol zdravja. Ali je materi bolje?»

«Čisto spremenili so se, tako jim je odleglo,» je hitela Agata in vneto pripovedovala vse podrobnosti.

«Čakaj, Agata, bom pa kar jaz postregla materi. Ti si itak potrebna odmora in malo razvedrila —»

«Saj res, mati,» je čvrsto posegel vmes, «če bi se ji ne zdelo za malo, bi ji kar jaz malo delal družčino —»

Agata je zmedeno pogledovala zdaj enega,

zdaj drugega. Zdelo se ji je kar v snu. Ker si že ni znala pomagati prav nič drugače, se je samo smehljala in brskala po ognjišču.

Medtem je Krasinka odšla v sobo k bolnici, ki se je silno razveselila.

«Sem malo mesto Agate prišla,» je dejala in ji ponudila skodelico z mlekom, «saj veš, da je dekle že potrebno razvedrila —»

«Seve, pa še kako! Že sama sem ji hotela reči, naj me danes kar pusti in naj gre malo po polju, da se vsaj zraka naužije,» je odvrnila Repinka. «Kje imaš pa Jošta? Gre tudi rad v svojo družčino, kajne?»

«Ker ga že imenuješ, ti bom pa kar naravnost povedala,» je sedla Krasinka v vznožje. «Prišel je z menoj, samo k tebi ga ni nič kaj prav mikalo.»

«To pa rada verjamem in mu tudi nič ne zamerim —»

«Pa še nekaj,» je dejala Krasinka.

«Kaj pa?»

«Peruti je dobil, peruti —»

«I, no,» je menila Repinka, «saj če je po pameti, tudi to ni nič hudega. Fant je že pač v svojih letih.»

«Saj nič ne rečem,» je zatrdila kmetica, «samo, če bo tebi všeč —»

«Meni?» je zaigralo v Repinkinem srcu.

«No, seve! V Agata se je zagledal. — Jaz mu ne branim. Mlada je sicer še res, ali saj ni, da bi morala biti kar jutri poroka —»

Repinka skoro ni mogla verjeti, da prav sliši. Kar vroče jo je zaščemelo v očeh in nikakor ni mogla reči nobene besede, tako jo je premagalo in prevzelo veselje.

«No, kaj porečeš?» je vprašala Krasinka.

«Jaz? — Ljuba moja, kaj naj rečem, če vem, da je Agata res tako srečna —»

Zdajci sta bili obe materi v solzah. Namaži je izginila revščina iz bajte in skrb iz Repinkinega srca. Kakor da ni bila nikoli bolna, se je sama dvignila in sedla na posteljo, tako ji je radost okrepila ugašajočo življensko silo.

Potem sta kramljali o starih dobrih časih. Vse nazaj sta se spominjali v dekliška leta, ko sta i onidve bili na tem, kakor je zdaj Agata in kakor je Jošt. In obe sta nešteto krat ponovili željo, da bi mladima ne bilo odmerjeno toliko trpljenja, kolikor sta ga morali preužiti sami ...

IV.

Kaj pa Kozma?

Bil je siromak že izza najnežnejšega destinstva. Kdo je njegov oče, prav za prav ni nihče nikoli natanko izvedel. Repinkina sestra Katarina je pač imenovala nekšno ime, ko pa je začel župan po njeni smrti poizvedovati za dotičnim človekom, ni bilo mogoče nikjer dobiti sledu za njim. Pač so mnogi zlobni jeziki trdili, da niti Katarina sama ne ve, komu se ima otrok zahvaliti za svoje življenje, vendar je bila to zgolj govorica. Drugi so namigavali, da je oče morda jud ali celo pogan, češ, ker je otrok tako spačen. Skrivnost je pač vedela Katarina sama, ki pa je trdovratno skoparila ž njo.

Pri Repinki ni mogla biti, ker Rezin mož, ki je bil tedaj še živ in zdrav, ni hotel nič slišati o tem, da bi pod Repinovo streho prebivala taka ženska. Kar celo vrsto psov je nasul, če mu je Reza kdaj le količkaj omenila

svetovni politiki. Jasno pa je tudi, da bo Anglija vedno iskala prilike, kako bi oslabil svojo tekmeča Rusijo, ki si je po prevratu že močno opomogla. Gospodarstvo Rusije stalno napreduje in njena vojska je izvrstno organizirana.

DOPISI

GORNJI LOGATEC. (Proslava desetletnice majske deklaracije.) Proslava desetletnice majske deklaracije se je tudi pri nas izvršila na dostojen način. Obhod je bil kljub dežju prav imponanten. Zaradi bližine državne meje so se udeleženci držali precej resno, morda celo preveč, le šolska mladina je bila bolj živahna. Domača godba je svirala neumorno in dosti dobro. «Bože pravde» ji še ne gre tako, kakor bi želeli. Pevci so pred gradom zapeli «Buči morje...», da bi človek ne verjel, kako malo skupnih vaj so imeli. Škoda takega materijala. Kaj bi se vse dalo napraviti iz njega, če bi ne bilo politike in pomanjkanja discipline. Govor predsednika Jugoslovenske Matice o pomenu majske deklaracije je bil sprejet z odobravanjem. Manifestantom se je oficijelno zahvalil sreski poglavar, ki je končal svoj govor z vzklikom na Nj. V. kralja. Notranja proslava se je vršila kar v štirih društvih v soboto, oziroma v nedeljo zvečer. Tudi znak politične nestrpnosti. Naš Sokol je gotovo prednjačil z izbranim sporedom. Tamburaši so podali nekaj svojih najboljših kosov, deklaraciji sta bili odlični, govor izrpen in prepričevalen, igra («Knez Semberijski») izvrstno nastudirana in toplo podana.

POLJANSKA DOLINA. Na binško nedeljo ob treh popoldne bo imel naš Sokol javni nastop pred Sokolskim domom. Po nastopu prosta zabava istotam in v domu. Udeležite se te prireditve vsi, ki se zavedate pomena Sokolstva za telesni in duševni napredek! — Zadnje sokolske prireditve so prav dobro uspele. Le žal, da je bil zadnjič, ko so igrali na našem odru žirovski gostje izvrstno igro «Vozel», obisk bolj pičel zaradi skrajno slabega vremena. — Sicer je pa v dolini bolj mirno. Kakor drugod, tako so tudi pri nas letos na vrsti občinske volitve. V Oselici so jih že opravili, in sicer prav častno za Oselčane.

Niso se dali ugnati ne po domačih duhovnikih ne po oblastnem poslancu g. Uršiču in narodnem poslancu g. Brodarju, ki sta prirejela shode, na katerih sta morala požirati odločne ugovore. Prepričani smo, da bodo izvoljeni občinski močje zastavili vse sile za napredek in blagor domače občine. — Letina letos še nekaj kaže, če ne bo kakšne vremenske nezgode. Tudi pri nas je zadnja slana zelo škodovala sadju. Posledice jesenske povodnji se na polju počasi zabrisujejo z ozelenenjem in porastjo, a bolj navidezno, ker največje razdrtiče se bodo šele po več letih poravnale.

OSELICA. Zadnji «Domoljub» piše, da je bila Oselica vedno liberalna trdnjava. Če so bili o tem toliko prepričani, zakaj so pa napovedovali, da imajo 17 odbornikov gotovih! Res pa lahko trdimo, da je ta trdnjava tako močna, da se je krošnjarski koš, ki so ga uporabljali pri agitaciji za listo SLS in ki je bil napolnjen s samimi neresnicami, popolnoma razbil.

JESENICE. Na binško ponedeljek 6. junija bo na Jesenicah zopet velik dan. Ta dan bo na Jesenicah sejm, a obenem bo priredilo Sokolsko društvo veliko javno tombolo, ki bo po vrednosti kakor tudi po izbiri dobitkov prekašala vse dosedanje tombole v tukajšnji okolici. Zanimanje za tombolske dobitke, ki presegajo vrednost 40.000 Din, je izredno veliko. Domačini pridno segajo po tablicah, pa tudi okoličani se izredno zanimajo zanje. Sodeči po lanski udeležbi, ko so bili vsi vlaki natrpani posetnikov iz vse Gorenjske, pričakujemo letos še večjega navala. Zaprošili smo že železniško upravo, da dostavi potniški vlakom za ta dan zadostno število vozov. Glavni dobitki, to so krasna moderna spalnica iz trdega lesa, nov šivalni stroj, novo moško kolo, kompletna garnitura kuhinjske opreme, turški servis za kavo in nebrojno število drugih krasnih dobitkov so še vedno razstavljeni v paviljonu g. Jamrove pred jeseniškim kolodvorom ter so vsakomur na vpogled. Tombola se bo vršila pod državnim nadzorstvom. Pred tombolo in po njej bo šodelovala polnoštevilna sokolska godba na pihala.

ZIDANI MOST. (Poročilo.) Poročil se je pri nas dobro znani, priljubljeni prijatelj g. Karel Janežič, vlakovodja državnih železnic, z gospo Rižnarjevo iz Radeč. Čestitamo in želimo novoporočencema v zakonu obilo sreče!

ZIDANI MOST. Podpisani se iskreno zahvaljujem vodstvu krajevne organizacije SDS v Zidanem mostu za dano mi podporo 300 Din, katero sem hvaležno prejel. — Jože Cigole, Pleš pri Zidanem mostu.

SEVNICA OB SAVI. Naš Sokol že od velike noči ni imel nobene vaje. Zakaj zopet takšno mrtvilo? Bratje Sokoli, zbudimo se, da nas ne bodo prekosili sosedje!

OGEČE PRI RIMSKIH TOPLICAH. (Smrtina kosa.) Pri nas je po kratki bolezn 15. maja za vedno zaspal v 64. letu starosti odlični in zvesti naš prijatelj g. Jože Lokošek. Žalujoci družini izražamo globoko sožalje, a pokojniku naj bo zemljica lahka!

SV. MIKLAVŽ NAD LAŠKIM. Zopet se moramo dotakniti zelo perečega vprašanja v našem okolišu: zakaj se ne popravi pot preko skale k Sv. Miklavžu, za katero smo že tolikokrat zaprosili pri občinskem odboru. Nerazumljivo nam je, da se merodajni faktorji delajo tukaj tako slepe in ne upoštevajo grozeče nevarnosti že zaradi otrok, ki obiskujejo ljudsko šolo v Sv. Miklavžu. Opominjamo Vas, da ugodite v interesu splošne varnosti našim prošnjam. Ako našega opomina in prošnje ne boste upoštevali, bomo prisiljeni, pozivati merodajna oblastva, da Vas k temu prisilijo.

TOPOLŠČICA PRI ŠOŠTANJU. (Smrtina kosa.) V ljubljanski bolnici je umrla ga. Terezija Friškovčeva, soproga mizarja v državnem zdravilišču v Topolščici. Bila je mirna, dobra in marljiva žena. Naj mirno spava! Preostalim žalujocim naše sožalje!

ŠMARJE PRI JELŠAH. (Iz popotnikove torbe.) Na mojem popotovanju marsikaj slišim in vidim. Tako sem na dan sv. Pankracija videl marsikje posledice mraza, ki je napravil veliko škodo. Prebivalstvo našega sreza je bilo že itak po lanskih vremenskih nesrečah prizadeto in se je komaj prihranilo še seme, zato je letošnji mraz še občutnejše prizadel naše revne prebivalce. Namesto da bi država priskočila na pomoč, pa neusmiljeno izterjava davke. Želeli bi si tudi, da bi po davkarjih na položnicah označili, za katere vrste davkov se toliko in toliko plača. — Poslanec g. Turk je kupil bivšo Granerjevo posestvo v Mestinju. — Po vinogradih v našem okraju letos slabo kaže, tako da kmetovalci letos tudi vina ne bodo mogli prodajati.

Katarino. Tako niti ni prišla do tega, da bi bila kaj prida govorila ž njo. Zavetje je našla Katarina naposled pri oddaljenem sorodniku, ki je bil betežen in nadložen in napol slep. Imel je bajto, napol leseno, napol stlačeno iz protja in ilovice. Rekli so mu Kvedrov Cet. Pri njem je torej domovala s svojim nebogljencem Katarina in prejokala vse dni in noči. Žgala jo je sramota, trla strašna bolezen, a najbolj jo je peklo, ko je videla otroka tako spačenega in nadložnega. Vsako po svoje je pripomoglo, da je kar vidno kopnela. Ko je bil otrok star komaj dobri dve leti, je obležala. Zaželela je Repinko, ki je tudi prišla k njej. Prosila jo je odpuščanja zavoljo sramote.

«In če boš kdaj kaj mogla, Reza, usmili se malo otroka.»

Reza je jokaje obljubila, da bo pomagala po svojih močeh.

«On je dejal, da bo skrbel zame in zanj, če ostane živ,» je v zadnjih utripih še zagotavljala Katarina.

«Tak kdo pa je prav za prav otrokov oče?» je obzirno vprašala Reza.

Katarina se je zvila v bolečini.

«Nesrečen je bil; ni vedel, da je bolan. Tudi jaz nisem vedela, da je — tako — visokega stanu. — Videla sem ga — vedno — le — v navadni — obleki. — Major — Sa —»

Dalje ni mogla. Jeli so jo viti krči, ki so jo mučili, dokler ni kanila iz oči poslednja solza. Tako je odnesla skrivnost v grob s seboj.

Otrok je ostal pri Cetu, ki je prav za prav imel ž njim svoje veselje. Negoval ga je, ka-

kor je vedel in znal. Kar je premogel, je delil ž njim. Vse to seve ni bilo mnogo, vsekakor pa toliko, da je Kozma ostal živ.

Ko je nekoliko odrasel, se je pohabljenček ne le po telesu, nego tudi po duši silno ločil od ostalih otrok. Svoje šole Vrhpolje v današnjem pomenu tedaj še ni imelo, pač pa je vikar Šimen, častitljiv in star mož, uril vsako nedeljo popoldne vaško mladež v branju, pisanju in zgodbah svetega pisma stare in nove zaveze. Med učenci in učenkami je bil tudi Kozma, toda bil je kakor garjeva ovca. Sredi pouka je začel včasih kar na lepem rezgetati ali je pa pokazal duhovnemu gospodu tako dolg jezik, da so se ostali otroci kar prestrašili. Včasih je brez vzroka jokal, včasih pa je začel moliti in brez prenehanja molil po svoje:

«Boha dala dole pago, hou gole beha.»

Kozma namreč dolgo ni mogel razločno govoriti. Njegova molitev je pomenila: «Bog bo dal doli špago, pa bom šel gor v nebesa.» Seveda so se mu jeli otroci smejeti, gospod vikar pa je ves zamišljen in skoro potrč občudoval to čudno človeško bitje, ki skoro ni bilo podobno človeku.

Z leti so rastle Kozmove posebnosti. Za nekatere stvari ni imel deček nobenega smisla, medtem ko je bil za nekatere spet izredno spreten. Njegov reditelj Cet se je bavil mnogo z rožami in leki, do česar se je kmalu tudi dečku vzbudilo posebno veselje. Nihal je za starcem po gozdih in travnikih in nabiral zelišča in korenine. Za vsako si je zapomnil, kaj in kako je ž njo. Dočim pa je Cet uporabljaj svoje znanje le za lečenje tistih, ki so

pri njem iskali pomoči, je Kozma z drobcem tega, kar je vedel, rad delal čisto svoje poskuse. Dobrotna, uprav čudovita mehko je bila v njem tesno združena z nekšno peklen-skim zlobom. Ujel je včasih ptička, pa ga je začel prav počasi smoditi, da je živalca obupno čivkala. Kozma jo je tolažil z najslajšimi besedami in jo začel; ko se je mučenja naveličal, lečiti in mazati z najrazličnejšimi mazili, kar jih je premogel Cet. Pri tem je celo jokal, tako se mu je smilil ptiček, ko je videl, da se trese od bolečin.

Ljudi ni maral in ljudje ne njega. Med otroke ni zašel nikoli. Če pa so ga kdaj zajeli, je bil tepen. Zato jih je sovražil vse od kraja. Tudi mladež je skoro nezavestno črtila njega. Ne le, da je njegova vnanost pri ostali mladini vzbujala gnus, tudi njegove navade so jo odbijale. Še preden je namreč Kozma dopolnil dvanajsto leto, se je v njem predrnil in se razplamtel v silen žar čut, ki ga ostali otroci ali še sploh niso poznali ali ga pa občutili še tako nejasno in kakor pod pepelom, da se jim je Kozma moral zdeti ko čarovnik in očiten grešnik. Če je zašel med pastirje, jim je začel pripovedovati čudovite zgodbe, ki so vzkalile v njegovi bolni domišljiji in ga tako prepregle, da je celo sam verjel vanje.

Ko je tedaj Kozma lazil za zelišči okrog, je kmalu spoznal, da je še najmanj preganjan med pastirji. In kakor je bil, se jim je za strpljivost oddolžil z izredno prijaznostjo. Ob času velikonočne spovedi se je potem duhovni gospod vikar z grozo čudil, kako da je mladež njegove črede tako strašno pokvarjena.

(Dalje prth.)

SMARTNO OB PAKI. (Proslava 10letnice majske deklaracije.) V Šmartnem ob Paki so v nedeljo 29. maja prav lepo praznovali 10letnico majske deklaracije. Narodnonapredni občani so sklenili, da ustanove Javno ljudsko knjižnico. Ob 5. uri popoldne so se zbrali pod predsedstvom g. Jožefa Kolenca, predsednika krajevne organizacije SDS pri Stoblovniku. Predsednik Zveze kulturnih društev iz Maribora g. Skala je prinesel s seboj 62 knjig, ki jih je izročil izvoljenemu knjižničarskemu odseku in v lepem govoru razložil pomen knjige za razvoj slovenske narodnosti. Želimo novoustanovljeni knjižnici najlepši razvoj.

SV. JURIJ OB ŠČAVNICI. Ponovno opozarjamo na kinematografske predstave pri g. Tergerju na binkoštno nedeljo ob 8., 10., 3. in 7. uri. Posebno pester in zabaven bo spored predstave ZKD ob 10. uri dopoldne. Ne zamudite in ogledajte si vsi okoličani in domačini!

MALA NEDELJA. Ne zamudite ogledati si nadvse zanimiv in poučen kinematografski spored na binkoštno nedeljo v Društvenem domu. Predstave ob 3. in ob 7. uri zvečer. Pridite, okoličani in domačini! — Tvrška Singer bo priredila v društvenem domu brezplačno učni tečaj za šivanje in vezenje. Prijave se sprejemajo in se dajejo pojasnila v trgovini Senčar. Priporoča se vsem obisk tega tečaja, ki se bo vršil od 13. do 25. junija t. l.

BRATONEČICE. Ker se bližajo občinske volitve, hočem napisati o tej zadevi nekaj vrstic. Doslej si je župan tako rekoč sam zbiral občinski odbor. Ti odborniki so pri občinskih sejah kar pritrtili vsemu, kar je on hotel. Da odslej ne bo tako, se moramo organizirati vsi, kar nas je nezadovoljnih z današnjim odborom in sestaviti svojo kandidatno listo. Izberimo si za občinski odbor tiste može, katerim zaupamo, da bodo res skrbeli za blagor občine ter za blagostanje občanov in davkoplačevalcev. Zato na delo! S. B.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU. Politične razmere so se pri nas precej spremenile, odkar so klerikalci zleteli iz vlade. Naši klerikalci so postali prav ponižni, ne hvalijo se prav nič več, kakor so se prej, češ, da v bodoče brez njih sploh ne bo nobene vlade več. Mi Vam kličemo, da nam pokažete, kaj ste nam dobrega storili in koliko obljub ste izpolnili. To imamo kot plačilo za zaupanje, katerega smo Vam dali že pri več vo-

litvah. Sedaj bo prišel naš obračun. Uvideli smo šele sedaj, da SDS svojim volilec za zaupanje ne kaže zobov, zato smo postali samostojni demokrati ter kličemo vsakomur v našem kraju, naj zapusti SLS in se pridruži samostojnim demokratom. — S. B.

SV. KRIŽ ZRI LJUTOMERU. Na binkoštni ponedeljek se bodo vršile v dvorani pri g. Valandu kinematografske predstave z zelo zanimivim in poučnim sporedom. Predstave ob 11. uri dopoldne in ob 6. ter 8. uri zvečer. Ne zamudite, ogledajte si vsi!

SITAROVCI. Minil je maj in z njim šmarnice. Tudi v naši vaški kapelici so se vršile vsak večer. Nekateri ženski jeziki, ki nikdar ne mirujejo, so tudi tu imeli precej dela ter so povzročili razne prepire, kar je vse obsodbe vredno. Povod preprirov je neko dekle iz Marijine družbe. — Na binkoštno nedeljo pa vsi v Društveni dom pri Mali Nedelji, kajti videli bomo kinematografske predstave: Lov na krokodile, Lov na bisernice, Čudeže morja, Čebele, Versailles, Vinograde v Franciji. Pridite, mladi in stari!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

K PRIDELOVANJU ZELENE KORUZE.

Danes vidimo kmetije, ki pridelujejo skoro vso krmo na njivah in ki sejejo v ta namen posebno lucerno in zeleno koruzo. Obe rastlini dajeta namreč zelo bogate pridelke, bolj kakor pa naši travniki, ki so večinoma revni in zemarjeni. Lucerno pridelujejo pred vsem za zeleno klajo, zeleno koruzo pa za zeleno in za kisljo klajo. Do pozne jeseni dajejo zeleno koruzo, pozimi pa okisano. Kisla koruza je danes zelo priljubljena klaja molznim kravam.

Pri nas pridelujemo zeleno koruzo po strnišču, ki nam do pozne jeseni mnogo pomaga pri prehrani naše govedi. Pri tem pa moram opozoriti naše gospodarje na dvoje pomanjkljivosti, ki jih je treba tudi pri nas vpoštevati in odpravljati.

Prvič delajo naši kmetovalci to pogreško, da sejejo zeleno koruzo pregosto, drugič pa, da ji premalo gnoje ali pa nič. Koruza potrebuje za svoj razvoj več prostora, tudi če jo imamo pri-

delovati za zeleno krmo. V preveliki gošči se take rastline med seboj duše in zaostajajo v rasti. To vidimo tudi do malih izjem povsod po takih njivah. Rastline ne morejo od tal, se stiskajo, bledijo in se slabo razvijajo. Drugod je zelena koruza tako visoka in še večja kakor navadna turščica, ki jo pridelujemo zaradi zrnja, in ostane temno-, oziroma živozelena do zadnjega. Naravno, da daje tako rastoča koruza veliko bogatejšo košnjo kakor pa tista stisnjena in zadušena koruza, ki jo opazujemo po naših njivah. Ob pravilnem pridelovanju bi lahko pridelali na merniku posevke po 40 do 50 metrskih centov sveže zelene koruze, dočim jo dobimo sedaj komaj polovico ali pa še toliko ne. Najlažje jo sejemo v potrebni razdalji s sejalnim strojem. Drugod jo tudi po enkrat okopljejo, da bolj raste. Pri nas jo moramo pa na rokah bolj redko sejati, da bo več uspeha.

Seveda je treba, da zeleni koruzi tudi gnojimo. S tem ne dvignemo le košnje, ampak dobimo tudi tečnejši pridelek, kajti dušik v gnoju, ki je pred vsem potreben, daje krmo, ki je bolj bogata na beljakovinah in zaradi tega tečna. Poleg hlevskega gnoja učinkujeta gnojnica in čilski soliter zelo ugodno na boljšo košnjo in na večji pridelek.

PLEVEL NA TEŽKI ZEMLJI.

Vsi vemo, da nam njivski plevel močno škoduje in da znižuje naše pridelke. Vzlic temu mu ne gremo tako do živoga, kakor bi zaslužil. Če se ga tudi ne moremo popolnoma rešiti, bi ga vendar lahko več iztrebili, če bi se za to bolj zavzeli. Plevel dela škodo na lahki in težki zemlji, v težki zemlji še bolj. Njegova škodljivost se ravna tudi po podnebju, kajti vlažno podnebje pospešuje plevel prav tako kakor težka zemlja. Ne le, da dela zemlja v zvezi s podnebjem težkoče pri zatiranju plevela, je tudi narava različnega plevela lahko sama kriva, da se ga ne moremo tako lahko znebiti in da trpimo po naših krajih bolj pred plevelom kakor trpe po drugih deželah.

Po krajih, kjer imamo daljše poletje, kjer imamo strniščno setev, imamo tudi več plevela. Poleg spomladnega in poletnega imamo tudi več vrst jesenskega plevela. Ko se rešimo na videz enega, pride drugi. Zlasti jesenski plevel dela

Soteščan:

Graččakov morilec

(Povest iz starih časov.)

Viktorija, hči graščaka na Zatičju, je slonela na oknu grajske dvorane in zrla v sanjavo mesečino. Pred njo se je zgrinjala valovita okolica z nizkimi holmci in ozkimi dolinicami. Njeno oko je bil uprto v bližnji gozd, zakaj vsak trenutek je pričakovala vrnitve svojega očeta, ki bo prijezdil na čilem vrancu pred grajsko obzidje.

Še pred jutranjo zarjo se je odpravil k svojemu prijatelju, sosednjemu graščaku na važen sestanek. Odjezdil je na iskrem konju, pred katerim je skakljal Sultan, njegov zvesti spremljevalec. Obljubil je, da se vrne pred večerom. Vselej je prišel ob napovedani uri, zato se nocoj ni mogla ubraniti slutenj, da se mu je nekaj pripetilo.

Velika je bila ljubezen 20letne hčerke do očeta, kateremu je bila mlada edinka vse na svetu. Dolge so ji bile ure njegove odsotnosti, v neznosnem hrepenenju je čakala njegovega prihoda. Do polnoči je vztrajala ob odprtem oknu, vsaka sapica jo je dvignila v misli na očetovo vrnitev.

Kmalu po polnoči je zaslišala glasno lajanje. Sultan se je vzel na vrata in praskal v znamenje, naj mu odpro. Vzradoščena je hitela na dvorišče in vratar je odprl težka železna vrata grajskega obzidja.

Pes je otožno zacvilil; dobrikal se je mladenki in vrtarju, vlekel ju je za obleko, kakor bi jima hotel nekaj važnega povedati.

«Pes je sam! Za Boga, kje je oče?» se je Viktorija prestrašila.

«Čudno, da se je vrnil brez gospoda!» je strmel izkušeni vratar.

«Revček, če bi znal govoriti!» S tresočo roko je pogladila psa po kodrasti glavi in začutila sunljivo mokroto na njegovi dlaki. «Kri!» je viknila v grozi. «Umorili so mi dragega očeta...»

Vratar je dvignil svetiljko in zapazil kri na njeni desnici. Pregledal je psa in videl, da ima na glavi krvavečo rano.

«Pomirite se,» jo je tolažil. «Psa je nekdo udaril...»

«Tu gre za umor,» se je zvijala v groznih slutnjah. «Očeta so napadli razbojnik ter ga usmrtili. Sultan je ubežal ter prišel povedat...»

«To je samo ugibanje, milostiva. Najprej se moramo prepričati. Ali naj pokličem oskrbnika?»

«Hitro ga pokličite!»

«Očetu se je nekaj prigodilo,» je plakala mladenka, ko je prišel oskrbnik, «Sultan se je vrnil sam in ranjen...»

«Zapovedujte!» se je oskrbnik poslušno priklonil.

«Zbudite hlapce in jezdite za Sultanom proti gozdu. Bogato bom nagradila onega, ki mi prinese prvo poročilo.»

Hlapci so osedlali konje in jezdili z oskrbnikom za psom, ki je bolestno cvileč tekkel v smeri proti gozdu. Privedel jih je na planoto, kjer se je ob poti pasel grajski vranec, ne daleč od njega pa je ležal graščak mrtev. Sovražna puščica mu je prebila vratno žilo, smrt

je morala takoj nastopiti. O zločincu ni bilo ne duha ne sluha.

Na oskrbnikovo povelje so ostali hlapci pri umorjencu, sam pa je odjezdil v graščino sporočiti Viktoriji, kaj se je zgodilo. Čakala ga je že pri vhodu.

«Govorite, ničesar mi ne prikritje!» je planila pred konja.

«Umor... Nekdo ga je ustrelil...»

Hči je omahnila na klop pod grajsko lipo in omedlela. Spravili so jo v njeno sobo, zakaj resno jih je skrbelo, da bo revica od žalosti umrla.

Pripravili so voz ter se odpravili v gozd po mrliča. Novica o umoru je šla kot blisk po okolici; ljudje so spoštovali dobrega graščaka, zato jih je potrla vest o njegovi nenadni smrti. Trumoma so prihajali pred grad, pomilujoči pokojnika in njegovo hčerko.

Dolga vrsta ljudi se je pomikala za mrtvaškim vozom iz gozda na Zatičje. Otožno jim je sijalo jutranje sonce in ptički so drobili žalne mrliške pesmi.

Mrliča so prinesli v grajsko kapelo ter ga položili na mrtvaški oder. Ob preoblačenju so ugotovili, da je bil pokojnik oropan. Manjkalo je denarnice iz svilene vezanine, v katero sta bili všiti začetnici njegovega imena in rodbinski grb. Vedno jo je nosil pri sebi — spomin na svojo umrlo soprogo, ki mu jo je dala za darilo.

Dvorana, v kateri je stal mrliški oder, je bila preprežena z žalnimi zavesami in prepogami. Ves dan so hodili kropit mrliča, vsak je hotel videti mrtvega gospoda ter mu voščiti večni mir in pokoj. Tesno ob odru je

mного preglavice in škode. To vidimo tudi pri naših okopavinah.

Naše okopavine bi morale zapuščati plevela čisto zemljo. Zato jih v kolobarju pridelujemo po enem ali drugem žitu. Toda kaj vidimo? Če pogledamo jeseni njive krompirja, preden ga začnemo izkopavati, vidimo, da so bolj polne plevela, kakor so bile spomladi, namesto da bi bilo ravno narobe. To dela zlasti jesenski plevel, kakor: dresenj, muhič, škrbinka itd. Zlasti na težki zemlji trpimo veliko pred jesenskim plevelom tudi pri vseh ostalih okopavinah, kakor n. pr. pri turščici in pri pesi. Tukaj je treba na vsak način več dela, da njive očistimo.

Kakor je važno, da preganjamo plevel s primernim kolobarjenjem, tako je važno, da ga tudi neposredno zatiramo z okopavanjem itd. Pri težki zemlji je zelo gledati, da okopujemo zemljo, ko ni vlažna in ko se dosti rada drobi, in drugič, da jo okopujemo, če treba tudi ponovno, s strojem okopalnikom enkrat gor, enkrat dol. Za okopalnikom mora biti zemlja res prosta plevela in ne samo na videz. Tudi osipavati je krompir in turščico šele potem, če je zemlja čista plevela, sicer bi jo morali tik pred osipavanjem še enkrat obdelati z okopalnikom. Vse to delo bodi temeljito! Čim težja je zemlja, tem bolj jo moramo obdelovati, da jo očistimo škodljivega plevela!

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Tudi cene živini se drže približno čvrsto, vendar zadnje dni niso zabeležile znatnejših sprememb.

KRMA. Na mariborskem trgu so v soboto cene krmi malo popustile. Seno se je prodajalo po 55 do 40 Din, slama pa po 37-50 do 40 Din za 100 kg.

ZITO. Na domačem kakor tujih, predvsem ameriških tržiščih, so cene žitu zadnje dni zelo poskočile. Podražanje velja predvsem za žito nove žetve, ki se bo pozneje dobavilo. Glavni povod dviganja so slaba poročila o stanju posevkov v Ameriki; v Kanadi je vladal silen mraz, ki je zadrževal rast mladega žita, v Zedinjenih državah so poplave veletoka Mississippija ugonobile obsežna žitna polja. Tudi v Argentini letina slabo kaže. Da si končno tudi v Evropi ne obetamo posebno dobre žetve, je že znano. Na novosadski blagovni borzi so bile 31. maja t. l. naslednje cene za 100 kg na debelo: pšeniča 302 do 340 Din

(po kakovosti), turščica 180 do 190 Din, moka «0» 460 Din.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo 31. maja t. l. v devizah:

100 avstrijskih šilingov za 800 do 803 Din;
100 nemških mark za 1347-60 do 1350-60 Din;
100 italijanskih lir za 311-94 do 313-94 Din;
1 dolar za 56-70 do 56-90 Din;
100 češkoslovaških kron za 168-20 do 169 Din.

Sejmi

4. junija: Slovenska Bistrica, Podsreda-Sveta gora.

6. junija: Jesenice na Gorenjskem (samo za blago).

7. junija: Kapele (okraj Bročice), Metlika, Buševa vas, Sv. Jurij ob južni železnici (trg), Ljutomer, Rakičan, Ptuj (za govedo in konje), Breg pri Ptujju, Ormož, Pristava (okraj Smarje pri Jelšah).

9. junija: Kamnik, Studeneč-Ig (cna Turneku), Žužemberk, Mala Nedelja-Bučkovci, Pilštanj.

10. junija: Lož.

12. junija: Gornji Petroveci.

Kratke vesti

— **Obtok bankoveer v naši državi je znašal 22. maja t. l. okrog 5300 milijonov dinarjev.** Napram 15. maja t. l. se je zmanjšal za okrog 80 milijonov dinarjev.

— **Vprašanje novega obrtnega zakona se bo obravnavalo na kongresu gospodarskih zbornic, ki se bo vršil 7. in 8. t. m. v Splitu.**

— **Živahen izvoz lesa.** Izvoz lesa iz naše države, zlasti gradbenega, je prav živahen. Posebno mnogo se ga izvažajo iz Bosne in Slovenije. Povečal se je celo izvoz v Madžarsko, kamor običajno doslej ni šlo mnogo jugoslovenskega lesa. Cene pokazujejo nagibanje k naraščanju.

— **Tretji planinski zbor se bo vršil letos na binškoštni ponedeljek 6. junija v Kamniku v Kamniškem domu.** Pričetek ob pol desetih dopoldne. Dnevni red: 1.) Otvoritev in pozdrav po načelniku planinskega odbora. 2.) Volitev predsedstva

zbora. 3.) Pozdravni govori zastopnikov oblasti in organizacij. 4.) Letno poročilo planinskih odborov o stanju planin v njihovih področjih. 5.) Pašništvo in planinarstvo (predava sreski ekonom g. Josip Suštič). 6.) Živinoreja v kamniškem okraju (predava načelnik živinorejske zveze g. Borec). 7.) Planinsko sirarstvo (predava mlekarški instruktor g. Peve). 8.) Higijena pašnikov (predava veterinar g. Rauter). 9.) Slučajnosti. Vabljeni so vsi planinski gospodarji iz ljubljanske in mariborske oblasti, zlasti zastopniki srenj in sosesk ter pašniških, živinorejskih in splošno kmetijskih združenj. Polovična vožnja je zaprosena. Popoldne se bo vršila poučna ekskurzija na graščini Križ in Volčji potok.

Vročina in srce

Polagoma se bližajo vroči dnevi in v časopisih se bodo pojavljale vesti, da je ta ali oni umrl zaradi prevelike vročine. To se vidi strašnejše, nego je v resnici. Kar se godi, je to, da vročina končno pahne v grob človeka, ki je bil z eno nogo že v njem. Sicer obdolžujemo vročino, ali resnični krivec je zmanjšana odpornost.

Navadno podlegajo vročini ljudje s slabim srcem. Vročina redkokdaj ali sploh ne ubija ljudi, ki so res zdravi in brez opasnih telesnih hib. Sportniki se gotovo kaj živahno gibljejo tudi v dnevih največje vročine, vendar je med njimi razmeroma malo nezgod zaradi solnčarice.

V vročini mora srce mnogo bolj delovati kakor v hladu, da drži v redu telo. Slabo srce pa ne prenaša takega povečanega napora. Iz tega sledi nauk: V vročih dneh, ko mora srce že itak prenašati večji napor, mu ne povzročaj ti še več dela s tem, da se preveč naješ in preveč giblješ.

Navajamo nekaj pravil, po katerih se ravnaj in se ti ne bo treba prav nič bati vročine.

1.) Ne preobremenjaj svojega želodca. Jej lahke in lahko prebavljive jedi, kakor sta na primer solata in mleko.

2.) Pij hladno vodo. Ledene pijače pa niso dobre, kadar je človek pregret.

3.) Oblači se v lahna oblačila.

4.) Oni, ki imajo slabo srce in visok krvni pritisk, naj se čim manj gibljejo in še to po možnosti največ v senci. Če imaš slabo srce in moraš delati na polju, ti je treba še posebno paziti, da se preveč ne zmučiš.

pa sedela hči Viktorija, zatopljena v globoko žalost. Nobeno prigovarjanje je ni moglo odstraniti. Venomer je klicala očeta ter ga prosila, naj ji odgovori.

«Pomiri se, Viktorija,» jo je tolažila vzgojiteljica Ema. «Žalost ti bo škodovala, zbolela boš in umrla.»

«Pustite me pri očetu,» ji je odgovarjala. «Samo dva dni sva še skupaj in potem bova ločena za vedno...»

Vsa prostrana okolica je živela pod vtisom groznega dogodka. Prevladovalo je mnenje, da so graščaka napadli roparji ter ga usmrtili. Vaščani so se zbrali v močne čete in preiskali gozdove, kjer so se takrat skrivali tolovaji. Našli so pa le nekaj praznih skrivališč v jamah med skalovjem.

Prvi, ki je dobil obvestilo o nepričakovani smrti graščaka na Zatičju, je bil njegov prijatelj Valerij, sosednji graščak. Pokazal se je potrtega, ni pa bilo težko opaziti prisiljenosti in neiskrenosti. Hladno je odpravil grajskega sla, rekoč, da bo takoj prijezdil na Zatičje. In res je kmalu nato prispel na dvorišče zatiške graščine, izročil je konja hlapcem in odšel v dvorano pred mrliški oder. Srce mu je utripalo in noge so se mu šibile, ko je stopal pred nesrečno žrtev.

«Nesrečni prijatelj!» je vzdihnil hinavsko pred mrličem, nakar je izrekel sožalje potrti hčeri. Ljubeznivo jo je prijel za roko, da jo povede v drugo sobo, ker ji hoče marsikaj povedati o zadnjih trenutkih blagega prijatelja.

Prepričana, da ima sosed poštene namene, mu je Viktorija sledila v sprejemnico na pomenek. Sedla sta drug drugemu nasproti, pripravljena na poslušanje in pripovedovanje.

«Pripovedujte mi o očetu,» je prosila z jokajočim glasom. «Kdaj je prav za prav odjezdil?»

«Pozno proti večeru. Prigovarjal sem mu, naj ostane čez noč in odpotuje zjutraj, a nisem ga mogel odvrniti. Povem vam: s silo bi bil nastopil, da sem vedel, kaj se mu bo pripetilo.»

«Oh, da bi bili to storili, gospod Valerij!»

«Očetu je bilo usojeno, usoda je zahtevala svojo žrtev. Ves dan je bil nekam otožen in zamišljen, iz njegovih neprestanih vzdihov sta se izvijali skrb in bojazen. Kakor da je slutil, kaj se bo zgodilo.»

«Ubogi oče! Joj, kako sem nesrečna!»

«Strašen udarec je mahnil po vaši mladosti. Toda na mladem telesu se vsaka rana hitro zaceli. Glejte, očetova plemenitost vas je nosila globoko v svojem srcu, zakaj vaša bodočnost je modro urejena.»

«Najrajši bi umrla! Kaj naj počnem brez očeta?» Mladenka si je z rokami zakrila obraz. Nič je ni zanimal ovitek, ki ga je Valerij važno potegnil iz žepa in razpečatil.

«To je očetova pisava,» je pripomnil, ko je razgrnil pred njo veliko popisano polo.

«Berite, tu gre za vaše koristi.»

Premagala jo je radovednost. Odstranila je roke z obraza ter se zatopila v pismo, podobno očetovi pisavi. «Naročilo prijatelju Valeriju, graščaku na Žrebinjah, se je glasil naslov, pod katerim je brala nastopno vse-

bino: «Nihče ne ve, kdaj ga doleti nezgoda in v kaki obliki nastopi konec življenja. Skrbi me bodočnost moje hčerke Viktorije, katero postavljam za lastnico svojega premoženja. Izročam ti jo — najdražje, kar imam na svetu, v skrbno naročje, v najboljšo varstvo. Osreči jo s svojim imenom, vzemi jo za družico, nedomestuj ji ljubečega očeta. Ako pa Viktorija ne bo privolila v zakonsko zvezo, tedaj ti poverim gospodarstvo svojega premoženja tako dolgo, dokler ne najdeš razumnega naslednika. Gospoduj po svoji volji, moje zaupanje do tebe je popolno.»

«Ali vidiš?» se ji je dobrihal. «Taka je bila volja tvojega očeta.»

«Kdaj je spisal oče to oporoko?» je poizvedovala. «In kdaj vam jo je izročil?»

«Pred nekaj meseci. Vsebinsa se nanaša le na primer nezgode in je vseeno, kdaj je bila sestavljena.»

«Oh, vsaj danes mi še prizanesite s takimi poročili. Prezgodaj je še, da bi mislila na kaj drugega kakor na svojega mrtvega očeta.»

«Storil sem iz ljubezni, Viktorija, na rokah te bom nosil, ljubim te kot lastnega otroka, vreden hočem postati očetovega zaupanja. Ne smatraj me za vsiljivca, tako je bila volja pokojnega očeta.»

«Valerij, vi ste vendar poročeni...»

Žrebinjec je osupnil. Niti od daleč ni mogel slutiti, da je Viktorija poučena o njegovih razmerah. Skušal se ji je izviti, a vendar se je premislil in pričel s pomenljivim glasom: «Od prve mladosti sva bila prijatelja s tvojim očetom. Bolj kot koga drugega me je poznal in vedel, da me ne zadene krivda nesrečnega

5.) Ostati predolgo v vodi bolj škoduje nego koristi. Kratko časa trajajoča kopel okrepuje. Voda ne sme biti prevročna ali prehladna.

6.) Poišči si prostor, kjer se zrak giblje.

7.) Bodi bolj počasen v vročini. Nekaj dela je boljše kakor nič, kajti pomaga pozabljati na vročino. Misliti in govoriti o vročini ni dobro, ker nam razgovor o vročini vzbuja domnevo, da je vročina še vse hujša, kakor je v resnici.

DOMAČE NOVOSTI

ČITATELJEM „DOMOVINE“

je **Zedružna hranilnica r. z. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19** priložila današnji „DOMOVINI“ naročilne dopisnice za srečke državne razredne loterije 14. kola. Našim naročnikom priporočamo, da se v prvi vrsti poslužujejo tega domačega zavoda, ki je glavni in največji prodajalec srečk v Sloveniji. V pretečenem kolu so bili bogati dobitki izrebrani na srečke, kupljene pri Zedružni hranilnici. Povpraševanje po teh srečkah je ogromno ter bodo, kakor vse kaže, kmalu razprodane.

Kdor namerava v 14. ko'lu igrati, naj ne odlašaja z naročilom.

★

* Svečana proslava 10letnice majniške deklaracije v Sloveniji. Ljubljana, vsa odeta v narodne zastave, je proslavila 10letnico majniške deklaracije z manifestacijskimi zborovanji v soboto zvečer in nedeljo dopoldne. Višek proslave je bil nedeljski dopoldanski obhod šolske mladine po mestnih ulicah med špalirji večtisočglavih množic. Kljub dežju so vztrajali odrasli in mladina, dokler se ni spored strnil na ogromnem Kongresnem trgu, kjer se je po kratkem nagovoru predsednika Jugoslov. Matice profesorja gospoda dr. Pretnarja razšel. V mladinskem sprevedu so vzbujali splošno pozornost številni napisi, nanašajoči se deloma na zaslužnjene rojake, in veliko število originalnih skupin, ki so jih postavili razni šolski zavodi deloma peš deloma na okrašenih vozeh. Popoldne se je vršila v Tivoliju javna telovadba srednješolske mladine, pri kateri je sodelovalo okrog 2000 dijakov in dijakinj. — Skoro še svečanejša se je proslavila 10letnica majniške deklaracije v Mariboru, kjer se je k taboru na Glavnem trgu zbralo blizu 10.000 ljudi. Otvoril je tabor z nagovorom predsednik Jugoslovske Matice g. Stanko Detela. Z Glavnega trga se je razvil orjaški spreved po mestnih ulicah in so manifestanti vzklikali veliki Jugoslaviji,

kralju, Primorju in Koroški. Ko so množice korakale pod oknom generala Maistra, so vneto klicale osvoboditelju Maribora: Živio, Maister! — Tudi iz drugih krajev Jugoslavije poročajo o uspešnih proslavah 10letnice našega velikega zgodovinskega dneva, 30. maja 1917., ko so zastopniki slovenskega ljudstva v dunajskem parlamentu objavili vsemu svetu deklaracijo tedaj zaslužjenih avstrijskih Jugoslovenov, da se hočejo oprostiti tuje nadvlade.

* **Dr. Žerjav za železničarje.** Na posredovanje dr. Žerjava je prometno ministrstvo sedaj priznalo svoje obveznosti napram železničarskim rentnikom ter Osrednjemu uradu za zavarovanje delavcev naročilo, da izplačila teh rent na račun prometnega ministrstva, ki so bile s 1. majem ukinjene, od 1. maja t. l. naprej nadaljuje. Prometno ministrstvo je v sporazumu z ministrstvom za socialno politiko tudi odredilo, da se bo vršila posebna konferenca predstavnikov prometnega ministrstva ter Osrednjega urada, da se vprašanje železničarskih rentnikov končno javno reši.

* **Vodnikova družba** je prekoračila število članov, ki jih je imela lani. To pa naj še ne zadostuje. Nekaj tisoč jih je treba še nabrati, kar ne bo težko, ako stori vsakdo, ki mu je slovenska

knjiga pri sreč, svojo dolžnost. Predvsem se morajo vsi poverjeniki z največjo vnemo lotiti dela. Izmed teh jih nekaj sto še vedno ni poslalo nabiralnih pol, dasi so bili že opetovano pozvani, naj že vendar enkrat zaključijo račune in pošljejo vodstvu denar z nabiralnimi polami. Pri tem naj uvažujejo, da je za družbo čas denar! Kakor smo že svoječasno omenili, nadkrikuje glede števila članstva ljubljanska oblast prav izdatno mariborsko, dasi je ta precej večja. To vsekakor ni v čast našim somišljenikom v mariborski oblasti, zato pričakujemo, da bodo tudi oni v zadnjem trenutku napeli vse svoje sile, da v plemeniti tekmi dosežejo vsaj svoje somišljenike v ljubljanski oblasti. Čvrsto na delo!

* **Odlikovanje padlega koroškega junaka Malgaja.** Poročnik Tone Malgaj, ki je padel na koroški fronti 6. maja leta 1919., je bil odlikovan s Karagorgjevo zvezdo z meči IV. reda. Odlikovanje je bilo izročeno materi padlega koroškega junaka, ki biva v Št. Juriju ob južni železnici. Materi, ki jo je smrt njenega najmlajšega sinajljubljenca tako potrla, da je ob njeni vesti ohromela in da leži zaradi tega že sedem let v postelji, bo odlikovanje našega koroškega junaka v skromno tolažbo.

* **Odhod francoskega konzula iz Ljubljane.** V torek je odpotoval iz Ljubljane dosedanji tukajšnji francoski konzul g. Paul de Flache na svoje novo mesto v Lvov. Od konzula, ki je bil v Ljubljani zelo priljubljen, so se na kolodvoru prijazno poslovili številni njegovi prijatelji, znanci in zastopniki raznih organizacij ter oblastev. Njegovo mesto je prevzel novi francoski konzul g. Richard.

* **Miklošičeva slavnost v Radomerščaku.** Pišejo nam: Lani se je postavil slavnemu učenjaku Miklošiču spomenik v Ljutomeru. V njegovem rojstnem kraju Radomerščaku (občina Kamenščak pri Ljutomeru) pa se je osnoval odbor za odkritje spominske plošče, ki se bo vzdala na njegovi rojstni hiši v Radomerščaku št. 11. Velika slavnost odkritja plošče se bo vršila 7. avgusta t. l., zavoljo česar se naprošajo vsa bližnja društva in organizacije, da na ta dan ne prirede nikakih slovesnosti. Natančnejši program bo pravočasno objavljen.

* **Odlikovanje dolgoletnega kmečkega župana.** V Pamečah pri Slovenjgradcu županuje že nad 40 let kmet Luka Pogač, ki je star danes 72 let, pa še vedno stoji na čelu občine. Na predlog oblasti mu je kralj podelil red sv. Save V. stopnje, ki mu je bil v nedeljo 29. maja t. l. v prostorih sreskega poglavarja v Slovenjgradcu slovesno pripet na prsi.

* **Ljubljanska opera v Kranju.** Ljubljanska opera bo po svojem povratku iz Dalmacije vpriporila 15. junija v Narodnem domu v Kranju komično opero «Seviljski brivci».

* **Nov zdravnik v Ljutomeru.** V Ljutomeru se je naselil zasebni zdravnik g. dr. Ciril Porekar. Ordinira v prvem nadstropju nad pošto vsak dan od 8. do 12. ure. Popoldne je na razpolago za zunanje obiske.

* **Aeroplanska razstava na letošnjem velesejmu v Ljubljani** (od 2. do 11. julija 1927.). Uprava velesejma v Ljubljani je za velesejske dneve odstopila ljubljanskemu aeroplanskemu klubu «Naša krila» prostor, kjer bo prirejena razstava modelov in slik letal najznamenitejših francoskih, nemških, čeških in jugoslovenskih aeroplanskih tvornic. Do sedaj so obljubile naslednje tvornice udeležbo z modeli in slikami: Rohrbach, Junkers, Heinkel, Dornier, Lwasseur, Bleriot, Aero, Ikarus. Take razstave doslej na ljubljanskih velesejmih še ni bilo in bo gotovo vzbujala največjo pozornost občinstva.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je preminula dne 31. maja t. l. v starosti 70 let gospa Antonija Sternadova. Bila je dobra žena in skrbna mati. Bodi ji ohranjen prijazen spomin, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

* **Vrhnik in svetotrojiški zvonovi.** Pišejo nam: Dne 28. maja so pripeljali na Vrhniko dva nova zvonova za Sv. Trojico. Kakor je že star običaj, so fantje postavljali mlaje in brhka vrhniška dekleta so že mesec dni poprej pripravljala vence, umetne cvetlice in drugo. Fantje na Vrhniki so tudi malo ponosni in jih je sram, da bi

zakona. Žena me je prevarala in zapustila; odšla je z nekim vitezom. Od takrat ne vem za njeno bivališče.»

Mladenka je zatislila usta in zamižala. Zastudila se ji je njegova preteklost, katero ji je oče pokazal v precej drugačni podobi. Odtegnila mu je desnico, ki jo je lovila njegova roka, ter se mu je daleč umaknila. Nobene besedice ni hotela spregovoriti, da bi se ga iznebila.

Nadležnik pa se ni dal odgnati. Vedno drznejše je bilo njegovo usiljevanje. Zgrabil jo je za roko, iz oči mu je buljila strast in poželjivost.

«Poslušaj, Viktorija,» ji je govoril, gladeč njene prste in nežno dlan. «Zadnji sem bil, ki sem govoril s tvojim očetom, preden je odjezdil smrti v objem. Nisem ga mogel pridržati. Zdaj ne pomaga nobeno žalovanje, proti smrti ni zdravila. Enó pa ti obljubim s plemenito grofovsko besedo: prej ne bom miroval, dokler ne izsledim morilca ter se ne maščujem.»

«Maščevala se bo neskončna pravičnost!»

«To je premalo. Zvezanega moram videti pred sabo njega, ki ni vreden usmiljenja. Jaz sam bom narekoval in odločil kazen. Samo eno mi obljubite za plačilo — svojo ljubezen.»

Viktorija ni črhnila besedice. Molčanje si je izbrala za sredstvo, da zlepa odpravi nasilnika, s katerim bo pozneje temeljito obratunala.

«Tvoja bodočnost mi leži na srcu,» je začel ponovno siliti vanjo. «Ni nastala danes ta skrb, že dolgo čutim nagnenje do vas. Celo očetu sem razkril te občutke, ki me je objel

od veselja. Vzkliknil je: 'Hvala Bogu, tako je moja edinka preskrbljena!'»

Laž in hinavstvo sta se skrivala v teh besedah. Dekle se je zamislilo. Ali je mogel tako govoriti njen pokojni oče? Vse v njej se je protivilo temu, zakaj nikdar ji ni o tem kaj omenil, dasi je ni bilo važnosti, katere bi ji ne bil zaupal. Nasprotno je vedela, da jo je namenil za samostan — misel, ki jo je po materini smrti opustil in tako je ostala doma. Nikoli ji ni namignil o moživi, česar bi gotovo ne bil zamolčal, ako bi se bil dogovoril s prijateljem. Komaj se je premagala, da ga ni osorno zavrnila.

«No, ali si se odločila?» jo je vprašal veselo, meneč, da se je borila z odločitvijo in končno nagnila v njegovo naročje.

«Nisem še o tem razmišljala,» ga je hladno zavrnila. «Ne mučite me danes s takimi vprašanji, saj veste, da ne vidim drugega kakor očeta na mrliškem odru in čutim le bolečino, zadano po zlobni roki.»

Vidno neprijeten je bil Valeriju ta odgovor. Kakor ost ga je zadela zadnja beseda, vendar je zatajil grozo, ki mu je gomazela po udih. «Spoštujem vašo otroško ljubezen, dobra hčerka,» je odnehal hinavec. «Seznani sem vas le s poslednjo željo vašega očeta. Ne pozabite njegovega naročila in razmišljajte o tem, kar je bila njegova zadnja volja. Kot upravitelj vašega premoženja bom prihajal pogosto na Zatičje, večkrat boste imeli priložnost, da mi odkrijete svojo odločitev...»

«Očetova volja mi je sveta,» je izrekla glasno in svečano. «Sedaj me pustite, moram k očetu.» (Dalje prih.)

imela Vrhnika-Sv. Trojica le dva zvonova, medtem, ko jih ima siromašna vas Ligojna že tri. Prosili so za mlaje, da pomagajo naročiti še tretji zvon. Póvsod so radodarni ljudje raznih strank uslišali njihove prošnje, a veleposestnik in župan g. dr. Marolt, eden voditeljev SLS na Vrhniku, je zavrnil fantovsko prošnjo. Zavrnil je tudi nabiralec, ki so nabirali za te zvonove gotovino. Gospod župan prav tako ni hotel podariti mlaja ob priliki zadnjega evharističnega shoda, a gospod dekan je izjavil, da potrebuje hoje za lastne potrebe. Fantje, 7. avgusta t. l. bomo imeli občinske volitve in g. župan bo zopet nosilec liste SLS. Pri teh volitvah mu pa recite: Vi nam niste dali mlaja, mi vam pa ne damo volilnih kroglic!

* **Društvo za varstvo in vzgojo ptic pevk v Ljubljani** bo priredilo v času letošnjega velesejma na sejmišču posebno lepo in zanimivo razstavo kañarčkov «Harcer». Sodelovalo bo 27 gojiteljev teh žlahtnih vrvičkov. Ta vest bo sigurno vzbudila radostno zanimanje vseh ljubiteljev malih pevcev.

* **Vodovod v Trbovljah.** V Trbovljah se bo začel graditi vodovod, in sicer bo zgradbo izvršila občina v lastni režiji pod vodstvom inženjerjev gg. Pirkmajerja in Petroviča. Delo se bo najprej pričelo v Planinski vasi.

* **Za one, ki iščejo delo v Belgiji.** Nedavno smo priobčili dopis, ki je govoril o povoljnih delovnih razmerah v Belgiji, češ, da je tamkaj dober zaslužek. Belgijski konzulat v Ljubljani pa izjavlja, da se število brezposelnih veča tudi v Belgiji, zlasti v rudnikih. Zato je belgijska vlada svojim konzulatom prepovedala vidiranje potnih listov onim osebam, ki iščejo dela kot rudarji. Vsi ostali delavci, ki želijo potovati v Belgijo, pa si morajo predhodno preskrbeti od delodajalca v Belgiji potrdilo o sprejemu v delo, ki mora biti potrjeno od pristojnega političnega oblastva. To potrdilo, zdravstveno spričevalo, npravstveni list in dve fotografiji je treba poslati konzulatu v Ljubljani, ki zbrane podatke in listine predloži pristojnemu ministrstvu v Bruslju, ki potem odloči, ali se prosilcu dovoli dopotovanje v Belgijo.

* **Na žalostno goro (Preserje),** kjer spodaj teče naša žila dovodnica v Primorje in kmalu za Rakekom močno žalostna krvavi, kliče zveza bivših vojnih trpinov vse tovariše z Izanskega, Barja vse do Rakeka in Vrhnike, in sicer na binkoštni ponedeljek. Gori bo prav prijeten bratski pokrajinski sestanek. Za službo božjo preskrbljeno. Pod mogočnimi košatimi lipami na gori se bomo sešli vsi okoli pol 10. dopoldne. Podružnice, pošljite zastopnike! Tudi Ljubljanci dobro došli.

* **Uradni dnevi pri sreskem poglavarju v Ljubljani.** Pri sreske n poglavarju v Ljubljani so kot uradni dnevi določeni **ponedeljek, sredo in sobota.** Ker so referenti ob drugih dnevih zaradi notranje službe prezaposleni in zavoljo zunanje službe večkrat odsotni, se stranke opozarjajo, da se zglasajo pri tem uradu samo ob uradnih dnevih.

* **Potres v Mostarju.** V soboto ponoči so v Mostarju čutili močnejši potres, ki je tamkajšnje prebivalstvo precej vznemirilo. Potres se je v nedeljo zjutraj ponovil. Škode ni bilo.

* **Na smrt obsojeni morilec pomiloščen.** Kakor poročajo iz Maribora, so nekateri svoječasno na smrt obsojeni morilec pomiloščen na dosmrtno ječo, tako Šešerko iz Ptujja, ki je svojo ženo utopil v Dravi. V dosmrtno ječo so pomiloščen tudi morilec neznanega trgovca dva Marocuttija in Zemljič.

* **Morilec ljubljanskega sejmarja Primožiča pomiloščen.** Te dni je bil pomiloščen na 18letno ječo morilec ljubljanskega sejmarja Primožiča mesar Branko Pintar, ki je bil lani pred ljubljansko poroto obsojen v smrt na vešalih.

* **Prisrčne pozdrave in vesele binkoščne praznike** žele vsem slovenskim fantom in dekletom, čitateljem in čitateljicam «Domovine»: slovenski fantje šoferji in ostali Slovenci, služeči v avtomobilskem oddelku I. zrakoplovnega polka v **Novem Sadu:** kaplarji: Ludočnik Kušar in Herman Jurkovič (Šmarje pri Sevnici), Stanislav Udovič (Planina pri Rakeku), redovi: Jože Vreček (Ljubljana-Trnovo), Peregrin Rode (Rova pri Domžalah), Roman Čerče (Maribor), Jože Pirc (Sv. Križ

pri Kostanjevici), Valter Germod (Vuzenica), Adolf Kružnik (Dobrna), Ciril Škofic (Brezje), Ivan Likar (Litija), Jože Hliš (Zalec), Slavko Ščurk (Trbovlje), Ludovik Starce (Mirna peč pri Novem mestu), Josip Topolovec (Kangota pri Ptujju), Ivan Stanovnik (Vnanje gorice pri Brezovici); slovenski fantje redovi, služeči pri 8. četi 2. bataljona 33. pehotnega polka v **Banji Luki** (Bosna): Anton Črešnik, Viktor Flis, Janez Vesel, Baltazar Sevčnikar, Pavle Šiler in Franc Košak; slovenski fantje, služeči pri 31. pehotnem polku v **Prištini:** Alojzij Marš (Sv. Vid-Grobelno), Jožef Kos (Sv. Antoj v Slovenskih goricah), Jože Orač (Ponikva ob južni železnici), Jakob Kristan, Franc Goleš, Ludovik Kurnik (Ponikva ob južni železnici), Franc Žmaher (Sv. Vid), Anton Knez, Feliks Škerbot, Avgust Lorber, Franc Kocbek (Maribor), Anton Breznik (Slovenjgradec).

* **Predrzno izzivanje italijanskih mornarjev.** Te dni zvečer je prišlo v Šibenika do pretepa med italijanskimi mornarji in skupino nacionalistov zaradi nesramnega izzivanja italijanskih mornarjev. Zato so jih nacionalisti prisilili, da so se nemudoma vrnili na svojo ladjo. Italijanski konzul je vložil zaradi tega protest in zahteva kaznovanje krivcev. Italijanski listi prinašajo sedaj popolnoma lažniva poročila in taglašajo, da so bili popolnoma mirni mornarji napadeni od Orjunašev.

* **Strašen požar.** Pišejo nam: V nedeljo dne 21. maja t. l. je bil, kakor je «Domovina» že pisala, strašen požar v Starem trgu pri Črncmlju. Začelo je goret pri gostilničarju in trgovcu gosp. Ivanu Butalu, odkoder se je požar z bliskovito naglico razširil na številne druge hiše in poslopja. Ogenj se je loteval že hiše g. Kapša, katero so pa gasilci s težkim trudom ohranili. Sreča je bila, da ni bilo vetrovno. Čvrsto sodelovala so gasilna društva Predgrad, Spodnji Log in domače društvo. Škoda je ogromna. Usmiljena srca od blizu in daleč se nãprošajo, da prislokejo na pomoč s kakršnimikoli darili. Zavarovalnica je le malenkostna. Žalostna slika na dan po požaru v nedeljo, ko je bila birma. Namesto vencev so se videle le sajaste razvaline.

* **Um se je omračil 35letni** v Hudinji rojeni služkinji Neži Ješičevi. Oddana je bila v opazovalnico za umobolne.

* **Samomor zaradi brezposelnosti.** Pišejo nam, da samomorilka, 24letna Frančiška Nadiževčeva, ni stanovala na Zgornji Senici pri Medvodah, temveč je tja prihajala le za stanovanje prosit, in sicer je prišla trikrat, vsakikrat opoldne. Na usoden dan pa je prišla ob štirih zjutraj in ni nič prosila, ampak je strup, ki ga je kupila v Kranju v lekarni, spila, nakar se je takoj zgrudila na tla brez vsake besede. Samo hropenje se je slišalo. Toliko v pojasnilo.

* **Nezgodna z avtomobilom.** Te dni se je zgodila šoferju, ki je vozil avtomobil celjskega trgovca Brinoveca, pri velikem križu med Zalcem in Petrovčami nesreča. Šofer je vozil pravilno, a pred voz se mu je zaletel neki pijanec, kateremu se je v zadnjem trenutku hotel izogniti. Pri tem mu je voz ušel s ceste ter se je močno poškodoval, ne da bi se bilo onim, ki so bili na vozu, kaj zgodilo.

* **Tatvine na deželi.** Iz Sv. Tomaža pri Ormožu nam pišejo: Na Seniku je bil okraden 27. maja posestnik g. Franc Voršič. Odnegli so mu eno črno obleko, dva telovnika in uro. Pred dvema letoma so okradli za preko 12.000 dinarjev vrednosti. Tatvine 27. maja sta osumljena dva potepuha, ki sta se ta dan klatila tam okrog. — Na Runču pa je bil 24. maja okraden naš somišljenik g. Ivan Hojnik. Tat mu je vzel dva para čevljev, dve obleki, nekaj perila in uro. Pojedel je tudi eno pogačo in tri kilograme mesa. Sumijo nekega možaka, ki se poteplje okrog brez službe in kateroga so ljudje videli iti s čevlji v rokah. Ta možak je že predsedel tri leta v prisilni delavnici. Orožniki ga pridno iščejo. Skriva se baje pri neki ženski.

* **Zaplenjene pokvarjene gobe.** Na Tržaški cesti v Ljubljani je tržno nadzorstvo te dni zaplenilo pri neki stranki okrog 120 kg sahih gob, ki so bile pokvarjene. Popolnoma nagnite gobe so uničili. Gobe so bile ali nepravilno posušene ali pa hra-

njene v vlažnem prostoru. Gobe se morajo namreč hraniti na suhem prostoru.

* **Vlom v vinsko klet.** V noči od nedelje na ponedeljek so neznani tatovi na Vrečarjevem vinogradu v Zavodni pri Celju vdrli v klet ter posestniku pokradli skoro vse vino. Izrgali so železno mrežo ter se gostili do ranega jutra, ker stoji hiša precej na samem.

* **Roparju na sledu.** Roparju, ki je v litijski okolici napadel mlinarja Avblja, je orožništvo na sledu. Videlo ga je več ljudi. Da si olajša hojo, je vrgel med begom proč zavitek s tobakom, ki ga je ukradel Avblju.

* **Fantovski pretep.** Predzadnjo nedeljo je bil tabor klerikalne Krokove mladine pri Sv. Joštu. Na potu domov so se mnogi ustavili v gostilni Kristan na Javorniku. Tu je prišlo med fanti iz domače vasi in Čepulj na eni strani in delavcem Bajžljem iz Stražišča do prepita in pretepa. V silobranu je potegnil Bajželj nož in z njim ranil štiri nasprotnike, med njimi Jerneja Balanca iz Čepulj tako težko, da so ga prepeljali v ljubljansko splošno bolnico.

* **Tatovi na pokopališču.** Upravitelj pokopališča pri Sv. Krištofu v Ljubljani je pri pregledovanju posameznih nagrobnih spomenikov ugotovil, da so se pojavili na pokopališču hudobni ljudje, ki so opustošili več grobov. Ponekod so bile potrgane cvetice, dočim je neznan tat iz kapelne grobnice rodbine Vincenca Seuniga ukradel dve iz okroglih barvanih šip sestavljeni okni, ki sta bili povezani s svinčeno mrežo. Okni je zanesel v podstrešje mrtvašnice, kjer so ju pozneje našli. V podstrešju mrtvašnice je tat pobral z oken ves svinec, ki ga je pozneje bržkone prodal kje v mestu. V podstrešje mrtvašnice se ponoči, kakor je podoba, sploh rade zatekajo razne sumljive osebe, ki tamkaj prenočujejo. Zaradi tatvin na pokopališču je uvedla policija strogo preiskavo.

* **Dve leti ječe zaradi uboja.** V ponedeljek 30. maja se je v Celju pričelo drugo protno zasedanje. Kot prvi se je zagovarjal pred porotniki 27letni delavec Šoban Mešinović, mohamedanec iz Bosne, obtožen hudodelstva uboja. Na pustno nedeljo je prišlo v Medvedovo gostilno v Pišecah devet Bosancev, zaposlenih v pišeški graščini. Bosanci so sedli v prvo sobo, dočim je bila večina domačino v vdruzi sobi. Med plesom je prišlo med Bosancem Stipo Topalovičem ter Jožetom Černelcem in Kocjanom zaradi nekega dekleta do prerekanja, med katerim je Bosanec sunil Černelča od sebe in začel tepsti Kocjana. Ko je ta bežal, ga je Bosanec udaril s litrsko steklenico, da se je razbila. Bosanci so nato vdrli v kuhinjo, da pridejo v drugo sobo. Domačega blapca Ivana Makaroviča, ki jih je hotel v kuhinji miriti, so pretepli s palicami in stoli do krvi. Slednjic se je Makaroviču posrečilo poriniti tri izmed štirih napadalcev iz druge v prvo sobo. Ko je ostal Makarovič sam v drugi sobi, je prihitel Šoban Mešinović z dolgim nožem v roki in zabodel Makaroviča, ki je stal brez orožja pri peči, dvakrat v prsa. Makarovič se je takoj zgrudil in kmalu nato izdihnil. Mešinović priznava svoje dejanje, trdi pa, da je ravnal v silobranu, češ, da ga je napadel Makarovič z nožem v eni in zadnjim delom stola v drugi roki. Mešinović je bil obsojen na dve leti težke ječe.

Ali veste, kje ste solidno postreženi? V velik izbira moškega sukna in razne vrste manufakturnega blaga pri Franc Pavlin, Gradisce št. 3.

Pomnite: Čim dalje ima «Ženska hvala» časa, da razkraja nesnago, tem lažje je bo odpravilo Schichtovo milo.

Rekord te sezije bo dosegla vsled izredno niskih cen sigurno špeciialna trgovina češkega in angleškega sukna

JOSIP IVANCIC

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 1 (dvorišče, levo).

Pred nakupom moške obleke ali površnika oglejte si zalogo in cene.

!!! Vsakdo naj se prepriča !!!

Za binkoštno praznike!

Vigred odhaja . . .

Vigred odhaja v žarko poletje . . .
Lipa in bezeg pripravljata cvetje,
nosi čebelico lahke polet
s cveta na cvet.

Klasje zeleno postane rumeno,
rožnik prinaša bogastvo s seboj:
vozil v kozolce bo snopje in seno —
lepo plačilo za žulje in znoj.

Koliko mladih cvetic bo umrlo
v jutranji zarji pod ostro kosó!
Mnogo se trudnih oči bo zaprlo
z vsako nočjó.

Vigred odhaja — delu živimo,
zanj so ustvarjene naše roke.
Truda in znoja se ne strašimo,
kvišku glave!

Soteščan.

Cerkovnik in čarovnica

(Binkoštna pripovedka.)

Jutranjemu zvonjenju na binkoštno nede-
jo so pripisovali nekdanj izreden pomen. Kjer
je najprej zazvonilo dan, tisti zvonovi so imeli
med letom prednost v razbijanju neviht in
preganjanju čarovnic. Na tako okolico se ni
izsula toča tisto leto.

Tega se je zavedal Gašper, cerkovnik na
griču sv. Ane. Ponosen je bil na svojo službo,
zakaj pol stoletja že opravlja Boga služno
delo in vsako leto je prvi pri zvonjenju na
binkoštno jutro. Zato tam še ni pobila toča,
odkar izvršuje svoje dolžnosti. Koder seže
glas znamenitega gorskega zvona, poznajo
njegove zasluge.

Tudi sedaj je hotel biti prvi kakor druga
leta. Podnevi je uredil zvonove in navil uro,
ki ga bo zbudila z močnimi udarci. Že ob pol-
noči mora vstati, če hoče, da ga sosedje ne
prehitijo z zvonjenjem.

Dvignil se je že ob enajstih, odprl okno
in sedel na posteljo. Po dolini so migljale
lučke, švigajoče od vasi do vasi — vešče, ki
so ob skrivnostni polnočni uri vršile tajne iz-
prehode. Iz zvonika dolinske cerkve se je po-
tegnil žarek, sličen goreči metli, in odplaval
čez gozd, kjer je izginil v zvoniku božjepot-
nega svetišča. Gašper se je prekrizal v za-
vesti, da je videl svetinje in postal deležen
izrednih milosti.

Navdušen po blagodejni prikazni se je na-
menil odpraviti se k zvonjenju. Kar so se od-
prla vrata, vstopila je praznično opravljena
žena ter ga je prijazno nagovorila.

«Odkod pa tako pozno?» je strmel cer-
kovnik v nepričakovano neznanko.

«Potujem,» mu je odvrnila in sedla poleg
njega.

«Romarica? Pa tako zgodaj si priromala
na goro k sv. Ani!»

«Zaobljubila sem se, da obiščem svetišče
pred jutranjo zarjo. Mislila nisem, da bom
dospela tako zgodaj, zato bi rada nekoliko
odpočila.»

«Lahko ostaneš tukaj nekaj časa. Ako si
lačna ali žejna, ti postrežem z jedjo in s
pijačo.»

«Nič ne potrebujem. Dovolj mi je, da sem
pod streho nocoj, ko je vse tako skrivnostno
zunaj v naravi. Šla sem mimo gorečih zakla-
dov, videla krilatce, ki so pretakali binkoštno
rosico, nad mano so šumele svetinje, leteče
od cerkve, do cerkve, in škratje so cvrčali
v zraku, noseči bogastvo tistemu, ki jim za-
piše dušo.»

Starca je zanimalo mikavno pripovedo-
vanje; napeto jo je poslušal, pri čemer je po-
zabil na jutranje zvonjenje. Ko je končala, je
opazil, da je nekaj izpustila, na kar jo je moral
opozoriti.

«Kaj pa čarovnice?» je omenil in ošinil
dozdevno romarico z radovednim pogledom.

Ženska je ogabno namrdnila obraz; čelo
se ji je nabralo v debele gube, njene oči so se
izbuljile, usta raztegnila in nos se ji je po-
daljšal in zakrivil. Tako odurne starke Gašper
še ni videl v življenju.

«Aha, čarovnica je!» se je spomnil in
zgrabil metlo. Hotel je zamahniti, toda bab-
nica se mu je izmuznila kot senca in izginila
skozí okno.

Cerkovnik je planil iz kože in strmel nad
drobno lučko, ki je plavala z griča v dolino.
Pri cerkvah v daljavi je zvonilo dan. Tedaj se
je zavedel, da je prevaran. Zlobna čarovnica
se je spremenila v romarico ter ga je omamila
z mlčnim pripovedovanjem, da je pozabil
zvoniti.

Tisto leto so divjale po dolini grozne ne-
vihte. Čarovnice so sipale na polje pogubna
ledena zrna, zvon sv. Ane pa jih ni mogel
pregnati, ker se na binkoštno jutro ni prvi
oglasil.

Soteščan.

Ej, sredi poljane . . .

Ej, sredi poljane
se klanja pšenička,
se klanja pšenička
kot mlada kraljička.

Jo veterček češe,
jo sapica boža
in sladke vonjave
pošilja ji roža.

Ej, sredi poljane
se klanja pšenička,
se klanja pšenička
kot mlada kraljička.

Albin Čebular.

Šrik-šrak

(Pripovedka.)

Močvirje okrog prijazne vasice je vsake
pomladi nanovo oživel. Oglasile so se nje-
gove kvakajoče prebivalke, za katerimi je
stikala vaška mladina. Ime Žabarji, kakor so
vas splošno imenovali, pa ni ugajalo vaškim
veljakom. Da bi se tega imena znebili, so
hoteli zabraniti mladini žabji lov.

«Nehajte s to neumnostjo,» je stric Luka
svaril mladino. «Lahko se vam primeri, da
boste nekoč nekaj ujeli.»

«Zato pa lovimo,» so ga razposajenci po-
rogljivo zavrnil.

«Ali ne veste, da se skriva v močvirju
žaba šrik-šrak?»

«Nič ne vemo.» Vaški paglavci so ga ra-
dovedno obstopili in nastavili ušesa.

«Da, da, šrik-šrak, to je sam bognasvaruj.
Podnevi se skriva v tolmunu, na noč pa pri-
skače na suho in lazi po močvirju od luže do
luže. Kdor bi ga pobral in vrgel v vrečo, ta
bi bil nesrečen!»

Dečki so se spogledali, vendar niso nje-
govim besedam pripisovali nikake veljave.
Še tisti večer so se odločili, da pojdejo nad
žabe.

Mrak kvaternega večera je legel na moč-
virno ravnino. Iz vasi je privrela mladina,
zavihala si je hlače ter se porazgubila po
močvirju. Lov je trajal do pozne enajste ure.

Plen je bil obilen. Vrečkove mu Tinčetu se
je krivil hrbet pod težo opolzkih živalic. Pot

**Po vsej Sloveniji gre glas:
Le „Domovina“ je za nas!**

do njegovega doma je držala mimo tolmuna,
obraščenega z bičevjem. Tu se je ustavil, po-
pravljajoč naramnice, ki so se zajedale v
rame.

«Šrik-šrak,» je nenadoma zaškrtalo na
njegovem hrbtu.

«Šrik-šrak, kje si?» je zacvililo iz tolmuna.

«V Tinetovi vreči,» se je glasil odgovor.

«Vrzi ga v tolmun!» — Močno je pljusk-
nila voda in bičje se je viharno zamajalo.

Tinče je čutil, kako se v vreči nekaj vali
in premetava. Plašen je snel naramnico, spu-
stil je vrečo na tla in bežal proti vasi. Drugi
dan je prazna vreča plavala po tolmunu.

Lov na žabe je po vaškem močvirju od
takrat ponehal, ime Žabarji pa je ostalo do
današnjega dne.

Soteščan.

Zajčkova paša

Deteljica naša
zajčkova je paša.
Zajček se, seveda,
z njo kaj rad ponaša:

«Ej, tako je sladka,
kakor so bonbončki,
in pa dobra, dobra,
kakor makarončki!»

Prav tako se vedno
v detelji oglašá . . .
Kdor pa ne verjame,
naj kar sam ga vpraša!
Albin Čebular.

Koščljivo vprašanje.

Teta: «Ali te zob boli, Lizika? Gotovo imaš
votlega.»

Lizika: «Teta, ali je vaša glava tudi votla, ker
vas tolikokrat boli?»

ŽENSKI VESTNIK

LJUBEZEN DO SNAGE.

To lepo lastnost bi morala imeti vsaka
ženska. Vsaka ženska bi morala vedno čistiti
in vedno pospravljati, prah brisati, pometati,
likati, vse to iz ljubezni do snage. Lahko se
trdi, da je ta lepa lastnost precej ukoreninjena
pri naših slovenskih ženskah, vendar je tudi
pri nas marsikje še mnogo nesnage.

Snaga in red sta priporočljiva tako iz
zdravstvenega kakor družabnega ozira. Kolikokrat je srečno družinsko življenje odvisno od snažne ali nesnažne gospodinje. Tu in tam se slišijo pritožbe, da ta ali oni mož rad izostaja od doma. Morda je v takih primerih nepravilno gospodinjstvo vzrok, ki moža odganja od družinskega ognjišča.

Vsak mož ima rad čeden, pospravljen in
snažen dom. Dobro mu tudi dene, če najde
zvečer, ko se vrne z dela, svojo ženko snaž-
no napravljeno. Mož, ki poleg skrbno pri-
pravljene večerje najde še svoj dom snažno
urejen, ne bo iskal tuje družbe. Srečen in za-
dovoljen bo ostal doma v krogu svoje dru-
žine. Nasprotno pa ne more roditi dobrih po-
sledic, če moža, trudnega in zdelanega, žena
sprejme z godrnjanjem, če mož ženo najde
dan za dnem umazano in nepočesano, vidi po
hiši vse razmetano, dobi večerjo morda mrz-
lo ali sploh zanikrno prirejeno. V takem pri-
meru se pač ni treba čuditi, če takega moža
ne zdrži doma. Išče si boljše družbe, kakor
mu jo more nuditi domača hiša.

Bedasta domneva, da mora biti mož z
vsem zadovoljen v zakonskem stanu, je na-
pačna. Žena mora gledati na svojo zunanost

prav tako in še bolj kakor poprej, ko je bila še dekle.

Kjer so majhni otroci, je res težavno, imeti hišo vedno v redu, vendar se gotovo najde toliko časa, da si žena priveže vsaj čist predpasnik, ko pride mož domov. Seveda so izjeme, kakor bolezen in druge izredne neprilike, vendar je vsaki ženi neobhodno potrebno, gledati na snago in red.

Slovenci nismo bogatini, da bi imeli razkošne domove. Lahko pa s snago in redom napravimo naša skromna stanovanja prikupljiva. Posvečajmo vso pozornost našim domovom in svojim družinam. Navajajmo naše otroke, da bodo ljubili snago in red. S tem bo rešen že velik del naše vzgoje za mladino in s tem dobe otroci že velik del svoje dote, ki ostane za vse življenje.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

NARODNI POSLANEC DR. PIVKO NA SESTANKIH V MARIBORSKI OBLASTI.

Maribor, koncem maja.

V sredo 25. in v četrtek 26. maja so priredile krajevne organizacije SDS v Gornji Pesniški dolini vrsto članskih sestankov in javnih shodov, na katerih je poročal narodni poslanec gospod dr. Pivko. Prvi sestanek je bil v sredo popoldne v občini Špičnik pri skrajnem posestniku ob državni meji, pri g. Dreisibnerju. V nedeljo zarana od 7. do 9. ure se je zbralo na javnem shodu pri g. Arhu v Svečini 30 naših somišljenikov in okrog 20 drugih ljudi. Ako pomislimo, da smo v tej občini narasli tekom zadnjih dveh let od 18 na 62 glasov, potem je naravno, da so zborovalci sklenili osnovati tukaj novo krajevno organizacijo.

Opoldne se je vršil sestanek krajevne organizacije Sv. Jurij ob Pesnici pri g. Bračku, popoldne od 4. do 6. ure pa zopet javni shod pri gosp. Gamzerju v Gornji Kungoti, kjer je bilo navzočih okrog 60 včlanjenih volilcev.

V vseh občinah Gornje Pesniške doline napreduje Samostojna demokratska stranka enakomerno in stalno. Na omenjenih voliščih smo dosegli že letos okroglo tretjino vseh glasov in se z naglimi koraki približujemo številkam, katere je imela sedaj SLS. Prepričani smo, da bomo v tem skrajnem kotu naše države v dogledni dobi imeli absolutno večino nad vsemi drugimi strankami, ker je narod zelo dostopen naprednim idejam.

V soboto 28. in nedeljo 29. maja je imel narodni poslanec dr. Pivko kljub deževju sestanke, in sicer v soboto zvečer v Vuzenici, v nedeljo dopoldne v Slovenjgradu in popoldne v Velenju. V Vuzenici se je na občnem zboru tamošnje organizacije, dasi je cel večer lilo kakor iz škafa, vendarle zbralo okrog 30 zavednih pristašev iz trga. Sestanek je vodil g. dr. Pregl. Narodni poslanec dr. Pivko se je v daljših izvajanjih bavil z zunanjimi in notranjimi političnimi vprašanji, pa tudi z vprašanji organizacije in novih volitev, ki bodo po njegovem vtisu stale v znamenju skupnega nastopa naprednih elementov v Sloveniji. Zborovalci so nato še potrdili dosedanji odbor organizacije z izjemo onih članov, ki so se odselili.

Sestanka v Slovenjgradu v nedeljo dopoldne se zaradi dežja niso mogli udeležiti somišljeniki iz oddaljenih občin in so bili po večini zastopani samo somišljeniki iz mesta samega ter nekaj mož iz Podgorja. Pač pa je celo oddaljeni Sv. Vid poslal svojega delegata. Zborovalci so z odobravanjem vzeli na znanje zlasti izjave narodnega poslanca glede skupnega nastopa slovenskih naprednjakov pri bodočih volitvah.

V Velenju se je popoldne vršil občni zbor sreske organizacije SDS za srez Slovenjgradec ob udeležbi vseh delegatov obstoječih krajevnih organizacij ter številnih zaupnikov iz občin Št. Ilj, Sv. Andraž, Škale itd., v katerih še ne obstojajo krajevni odbori stranke, pač pa se že pripravljajo. Zbor se je vršil v prostorih znane gostilne Ježovnik, odkoder se je pred 20 leti mogočno

razmahnilo napredno gibanje kmetskega prebivalstva v Šaleški, Mislinjski, Gornjesavinjski in Dravski dolini in kjer je živel svoječasi napredni kmečki poslanec v dunajskem parlamentu Ježovnik, izvoljen na programu takratne Narodne stranke.

Narodni poslanec g. dr. Pivko je tudi na tem sestanku obširno razpravljal o vprašanih zunanjih in notranjih politike. Zlasti pa se je tako on kakor tudi navzoči oblastni tajnik g. Spindler bavil z organizatornimi vprašanji ter z zadevami predstoječih volitev v narodno in sresko skupščino ter občinskih volitev. Za predsednika sreske organizacije je izvoljen zdravnik g. dr. Branko Žižek iz Velenja. Sreska organizacija bo tekom prihodnjih mesecev strankino organizacijo v srezu izpopolnila s tem, da bo v vseh občinah, kjer je večje število somišljenikov, ustanovila nove krajevne odbore.

ZGRADBA KLERIKALNEGA DRUŠTVENEGA DOMA NA OBČINSKE STROŠKE.

Beltinci, koncem maja.

Tukajšnji občinski svet je imel te dni sejo, katere se je udeležil tudi tukajšnji kaplan gosp. Osterc. Na seji se je razpravljalo o predlogu, naj občina na svojem zemljišču sezida katoliški (Orlovski) dom. Kaplan g. Osterc je uporabil ves svoj vpliv na prisotne može in na gerenta ter na seji tako dolgo prisostvoval, da je bil njegov predlog za zgradbo doma z večino glasov sprejet.

Vprašali bi sedaj višja oblastva, ali jim je znan ta sklep našega občinskega sveta. Kolikor nam je znano, taka obremenitev občine ni v skladu z obstoječimi zakoni o občinskih upravah.

Gospodu gerentu bi priporočali, da se seznanj s temi vsekakor važnimi predpisi, da bo poznal svoj delokrog in da bo znal varovati gospodarske interese podrejene mu občine, ki ni baš v zavidanja vrednem finančnem položaju. Kje pa je bil g. gerent tedaj, ko se je reševalo vprašanje premestitve meščanske šole iz Dolnje Lendave v Beltince? Kakor čujemo, je imel g. gerent odlok ministrstva prosvete že v rokah, a se je postavil na stališče nasprotnikov meščanske šole, češ, da občina nima denarja za podpiranje šole. Isto je bilo z elektrifikacijo občine Beltinci!

Zapomnijo naj si gg. gerent in njegovi somišljeniki, da se nahajajo v občini tudi davkoplačevalci, ki se s takim gospodarstvom z občinsko imovino ne strinjajo in bodo znali postaviti se v bran izrabljanju narodovega premoženja v strankarske svrhe. Dobro je odgovoril g. kaplanu neki davkoplačevalec, ki je dejal, da je za nas občane katoliški dom cerkev, kdor pa hoče imeti drugi katoliški dom, naj si ga sezida sam brez naših žuljev.

ZETALSKO PISMO.

Visoki davki, a slabi časi. — «Domovina» jim ne dá miru. — V naših vrstah želimo le odločnih mož.

Zetale, koncem maja.

G. urednik, iz našega kraja malokdaj dobite poročila, čeprav nas je tukaj lepo število naročnikov na «Domovino». Tudi sedaj Vam nimamo poročati veselih novic. Lansko leto smo trpeli strašno škodo zaradi toče, plazov in poplav. Odposlali smo prošnje na merodajna mesta za znižanje davkov, toda, kakor smo že imeli priliko prepričati se, je bilo škoda kolkov, ki smo jih morali nalepiti na prošnje. Bog nam pomagaj, drugim se ilak ne smilimo! Pred kratkim (12. maja) pa je oškodoval mrzav vso pomladno setev, katere seme so si morali kočarji, najemniki kakor tudi mnogi večji kmetovalci letos kupiti. Kje hočemo zopet dobiti seme, ker tudi denarja ni?

Imamo pa v naši župniji še druge težave. Našemu g. župniku leže v želodcu vsi oni, ki so naročeni na «Domovino». S prižnice g. župnik neprestano udriha po «Domovini» in njenih naročnikih, ki mislijo s svojo glavo. Neke nedelje v postu se je celo hudoval raz prižnice, da se je v Zetalah ustanovila hudičeva družba. Vprašamo g. župnika, ali on res misli, da mu Zetalečani verjamemo, da bi politika in vera spadali skupaj.

Če morda g. župniku ne ugaja pri nas, naj si izprosi službo kje drugje. V tem pogledu bi mi radi imeli enkrat že mir. Našega poslanca gosp. dr. Pivka pa prosimo, naj stori primerne korake, da se duhovščini onemogoči politikovanje v cerkvi. Radovedni smo, kedaj se bo uveljavil kanceliparagraf.

Na zadnjem občnem zboru krajevne organizacije SDS je pristopil naš občinski tajnik kot član k organizaciji in se je dal tudi v odbor voliti. Kakor hitro so pa klerikalci zavladali v naši oblasti, je odstopil. Ali se je morda bal za svojo službo? Kdor misli biti njemu podoben, naj kar stopi iz naše organizacije, kjer hočemo imeti same odločne može.

PO ZLOBNI ROKI ZANETEN POŽAR.

Neznani zločinec grozi dvema vasema s požigom.

Poljane nad Škofjo Loko, koncem maja.

Na praznik Vnebohoda okrog enajstih ponoči, ko so ljudje že povsod spali, je bil zažgan v Srednji vasi hlev posestnika Matije Ingliča, po domače Jakovca. Skoro nov hlev je s krmo, poljskim orodjem in gospodarskimi stroji vred pogorel do golega ozidja. Živino so še pravočasno rešili; le en prašič se je pri reševanju ranil. Na pomoč sta prihiteli gasilni društvi iz Poljan in Gorenje vasi, katerima se je s pomočjo še drugih na pomoč prihitelih ljudi posrečilo obvarovati zraven stoječo hišo in druga poslopja naokrog.

Kot pameten gospodar je bil g. Inglič zavarovan, a zavarovalnina nikakor ne bo krila škode, ki jo je utrpel zaradi požara. Še posebno hudo bi bil g. Inglič prizadet, če bi mu zgorela hiša, kajti kam naj bi potem šel s svojo družino mladoletnih otrok.

Požar je bil nedvomno podtaknjen. O hudobnežu še nimajo sledu. Teden prej je dobil gosp. Inglič na oknu svoje hiše pismo s podpisom Mussolini, v katerem neznan zločinec grozi njemu, vsej Srednji vasi in vasi Brdo nad Sv. Križem s požigom. V pismu pravi, da bi se bilo to že lani zgodilo, a je bil prepoden in da naj Inglič le seka les, ker ga bo potreboval. Na podoben način grozi tudi drugim posestnikom. G. Inglič, ki ne ve, zakaj bi imel sovražnike, ni polagal posebne važnosti na to pisanje, ki ga je smatral le za prazno strašilo.

Lansko leto je bila zažgana mežnarija te vasi pri Sv. Križu, kjer se je tudi našlo podobno pisanje. Uresničenje te grožnje je seveda povzročilo med tukajšnjim ljudstvom veliko razburjenje in strah.

LJUDSKO VSEUČILIŠČE

PACIFISKE ZELEZNICE V ZEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE.

Kako ogromnega pomena utegne biti železnica, vidimo najlepše na tako zvanih pacifiških železnicah v Ameriki.

Pred kakimi sedemdesetimi leti je bila reka Mississippi skrajna meja, do katere so se naseljevali belokožci. Tu se je začel divji zapad kot nesporno ozemlje svobodnih Indijancev. Le prav na zapadu so bili Španci že v 16. stoletju zasedli Kalifornijo kot provinco mehiškega podkraljestva; dežela pa je bila tako redko obljudena, da je leta 1846, ko je morala Mehika odstopiti Kalifornijo Zedinjenim državam, štela komaj tisoč belokožcev.

Ves zapad Zedinjenih držav obsega del Kordilijerov, najdaljšega in najvažnejšega pogorja na zemlji, ki se razteza v dolžini 14.000 km in zavzema samo v Zedinjenih državah širino 3000 km, torej več kakor vse Alpe.

Pa tudi po višini presega Kordilijeri naše Alpe ter dosežajo nekateri vrhovi višino 6000 m. Proti Kaliforniji strmo odpada to velikansko pogorje, proti Missisippiju pa se zložno znižuje. To pobočje je pokrito s prerijami, ki so bile prej domovina divjih živali, zlasti bivolov. Visoke planote Kordilijerov pa so še danes pokrite s pra-

gozdom, v katerem rasejo drevesa po 400 m visoka.

Te neprehodne, poleti vroče, pozimi pa zasnežene prerije so ločile več kakor 3000 m na široko kulturne kraje belokožcev na vzhodu in zapadu.

Leta 1848. je neki delavec odkril v Kaliforniji zlata zrnca in v kratkem se je razvedelo, da ni samo v Kaliforniji, temveč po vseh Kordilijerih vse polno zlatih in srebrnih rudnikov. V malo letih so nakopali za več kakor tisoč milijonov dolarjev zlata in srebra in še vedno so prihajala poročila o novih najdiščih. Ni torej čuda, da so prihajali tisoči in tisoči ne samo iz Amerike, temveč tudi iz Evrope v te kraje, kjer so si v kratkem pridobili več bogastva, kakor bi si ga bili mogli zaslužiti vse življenje z delom.

Edina pot, ki je takrat vodila iz Evrope ali iz vzhodnih ameriških držav v Kalifornijo, je bila pot po morju. V začetku so imeli na razpolago le jadrnice, ki so potrebovale za to pot šest do osem mesecev; v petdesetih letih so prišli v promet tudi parniki, ki so rabili za isto pot tri do štiri mesece. Ta zveza je bila onim lovcem za srečo predolga, zato so večkrat pod vodstvom Indijancev nastopili pot po suhem. Nastala je neke vrste pošta, ki je potrebovala od San Francisca do prvih postaj ob Missisippiju 14 dni in noči. Tako potovanje v teh divjih krajih je bilo seveda združeno z mnogimi nevarnostmi. Potnik je bil izpostavljen mrazu, snegu, lakoti in vrhu tega še divjim Indijancem.

Danes spada stari poštni voz, ki je opravljal to službo, k znamenitostim ameriških muzejev; za Ameriko, ki se tako hitro razvija, je to že davna minulost. Res hitri razvoj zapada, zlasti pa dejstvo, da so kmalu spoznali, da niso plemenite kovine, temveč bajno rodovitna tla največje bogastvo zapada, je bilo vzrok, da je vlada sklenila, zgraditi od Missisippija do Tihega morja železnico.

Leta 1863. so začeli graditi tako zvano centralno unionsko pacifiško železnico, ki je bila leta 1869. dokončana.

Ta 5000 kilometrov dolga pacifiška železnica je eno največjih in najtežavnejših del te vrste. Zlasti prehod čez Kordilijere in čez Siero Nevada je bil videti v začetku nemogoč, ker leže najnižji prehodi 2500 m nad morjem. Največja težava pa je obstajala v tem, da teče železnica v razdalji nad 1800 km nad 1360 m visoko nad morjem, tako da niso, kakor se je sprva domnevalo, največji sovražniki železnice divji Indijanci, temveč snežni zameti in plazovi. Da bi obvarovali železnico pred to nevarnostjo, so napravili na vseh nevarnih mestih nad progo lesene barake, tako da teče železnica kakor po predoru.

Vlak mora seveda voziti s seboj vse, kar potrebujejo potniki na šestdnevni vožnji. Iznajdljiv ameriški duh pa je napravil iz te sprva tako nevarne vožnje pravo zabavo. Na pacifiškem vlaku lahko uporablja potnik vse vozove; vozi se kakor v hotelu, kjer so mu na razpolago vse udobnosti. V spalnem vozu ima dobro posteljo, v jedilnem vozu dobro mesto, čita lahko v čitalnici.

V začetku bi se pacifiška železnica ne bila rentirala, če bi je ne bila podpirala vlada. Država

je namreč podarila železnici na levi in desni strani proge do 3 km sveta. Te milijone kvadratnih kilometrov sveta je prodala železnica naseljencem, ki so plačali za en hektar dva do deset dolarjev.

Na ta način se je od otvoritve pacifiške železnice naselilo ob njeni progi več milijonov ljudi, ki so odkrili na stotine rudnikov ter spremenili ogromne kose prerij v najrodovitnejšo zemljo. Brez železnice bi bilo rudarstvo in kmetijstvo ameriškega zapada naravnost nemogoče.

Važnost te prve pacifiške železnice je bila tako velika, da so zgradili v Zedinjenih državah od leta 1869. še pet drugih pacifiških železnic na podlagi podaritve sveta ob železniški progi. Na isti način sta nastali v angleški Severni Ameriki (Kanada) kanadska pacifiška železnica in druga pacifiška železnica; poleg tega so še štiri pacifiške železnice v Srednji Ameriki in ena v Južni Ameriki od Buenos Airesa v Valparaiso.

Kako so te železnice učinkovale na ameriško gospodarstvo, vidimo iz tega, da so v prej neobljubljenih krajih nastala nova mesta, nekatera z več kakor 100.000 prebivalci. Nasprotno pa so bivoli, ki so se prej pasli v čredah po 80.000 glav, popolnoma izginili, in Indijancev, ki so bili prej gospodarji na tem ogromnem ozemlju, je danes le še kakih 250.000.

ZANIMIVOSTI

BOS PO ŽAREČIH PLOŠČAH BREZ POŠKODBE.

V starih časih so bili skoro pri vseh narodih v navadi tako zvane božje sodbe, pri katerih naj bi se z božjo pomočjo pokazala krivda ali nedolžnost. Najbolj znane so božje sodbe iz srednjega veka, kakor sodni dvoboj, preizkušnja z ognjem in preizkušnja z vodo. Preizkušnja z ognjem je obstajala v tem, da je moral osumljenec iti čez žareče oglje, razbeljene plošče ali pa je moral žareč kos železa prenesti do določenega mesta.

Pri prosvetljenih narodih takih sodb ni več, pač pa so v navadi še pri divjakih, največ v obliki preizkušnje z ognjem, ki je gotovo najstarejša vrsta božjih sodb. To se dá sklepati že iz tega, da so prvi ljudje ogenj oboževali, kar je pri neprosvetljenih ljudeh še danes običaj.

Angleški učenjak Lang pripoveduje o preizkušnjah z ognjem pri divjakih zelo zanimive stvari. Leta 1899. je povabil poganski duhovnik malega južnomorskega otoka Narotanga nekega angleškega polkovnika k preizkušnji z ognjem, ki jo je odredil, da dokaže svojo čudodelno moč, ki jo je prejel od bogov. Posvečeno mesto je bilo obloženo s kamnitimi ploščami, na katerih je od ranega jutra neprestano gorel ogenj. Kmalu popoldne je izjavil duhovnik, da so kamni dovolj vroči. Ko so z obsežnega ognjišča pospravili tlečo žerjavico, je pristopil duhovnik, se dotaknil med izgovarjanjem svečanih besed

kamnov z vejo tako zvanega zmajevega drevesa, ki je takoj zagorela, in korakal mirno čeznje. Potem se je obrnil do štirih Angležev, ki so bili navzoči pri ceremoniji in so tudi želeli prestat preizkušnjo z ognjem, ter nagovoril enega izmed njih z besedami: «Dajem ti svoj blagoslov; vodi svoje prijatelje!» In res so vsi prekoračili razbeljene plošče in tako zmagovito prestali preizkušnjo do enega. Ta si je bil noge opeknel in duhovnik je rekel, da se je to zgodilo zato, ker se je bil, gredučo preko posvečenega prostora, ozrl, česar bi ne smel storiti.

Med Angleži, ki so šli po razbeljenih ploščah, je bil tudi omenjeni polkovnik, ki piše: «Občutki, ki sem jih imel pri hoji čez razbeljeno kamenje, se dajo komaj popisati. Vedel sem, po čem hodim in sem tudi čutil toploto kamenja, vendar nisem dobil poškodb, temveč sem imel občutek, kakor da bi lahni električni udarci prešinjali moje noge. Kako vroči so bili kamni, se je videlo iz tega, da je duhovnik pol ure po tem vrvel nanje zeleno vejo, ki je mahoma zgorela.

Drug zanimiv primer pripoveduje angleški potnik Hocken z otokov Fidži. Tam si čudodelno možnost hoje po ognju laste samo gotove odlične kaste, ki kažejo ob raznih priložnostih svojo podedovano nadnaravno moč. Ognjišče je imelo okroglo obliko velikanskega krožnika v premeru do deset metrov. Ko so bile kamnite plošče razbeljene, se je začela slavnost. Med molitvami so je osem domačinov bližalo svetemu mestu. Nato so stopili na razbeljene plošče, šli čeznje, se obrnili in šli nazaj, odkoder so prišli. Prej in potlej so jim preiskali noge in pokazalo se je, da so bile nepoškodovane.

Če vprašajo kakega navadnega domačina, kako je to, običajno odgovori: «Saj ste videli, oni to lahko storé, mi pa ne vemo ničesar o tem.»

Tisti, ki jim je dana ta možnost, ne dajo seveda nobenega pojasnila, ker ga ne vedo. Res je, da se zgodijo včasih nesreče kljub duhovniškemu blagoslovu. Zgodilo se je celo, da so se pri teh ceremonijah tako zvani svetniki zgrudili in so jih opekne zvezle s posvečenega ognjišča.

Kako naj se to razlaga? Božja ali podedovana moč je seveda izključena, kajti Evropci so prav isto napravili kakor domačini, ki so bili duhovniki. Naravne prikazni pa morajo imeti seveda naravne vzroke.

Podobne stvari se gode tudi pri nas, samo da se zanje nihče ne zmeni. Kdo še ni videl kovača, ki potegne razbeljeno železo iz ognja in ga z golo roko obriše in celo obližne, ne da bi se opeknel. V livarnah včasih vtikajo delavci gole roke v raztopljeni snov, ne da bi se osmodili.

Vse te pojave si moramo razlagati na enak način. Nikakor ni mogoče, da bi se dve tako različni toploti, kakor jo imata razbeljen kamen ali razbeljeno železo na eni strani in človeško telo na drugi strani, takoj zenačili in spojili. Pri dotiku obeh silno različnih toplot se namreč stvori vlažna zračna plast, ki živo meso za kratko dobo varuje opeklino. Da se pa na človeški koži taka varstvena plast napravi, je treba, da je toplota nasprotnega predmeta dovolj huda, kajti znano je, da črno, vroče železo silno peče, ker še ni tako vroče, da bi napravilo tisto varstveno zračno plast. Čim večja je torej razlika toplot, tem večja je varnostna plast. Torej čisto naraven je ta pojav, brez vsakih čarov. Zadet je le treba, kdaj je predmet tako močno segret, da omogoča varstveno plast.

× Zmagovalec Atlantskega morja Lindbergh v Bruslju in Londonu. Ameriški letalec Lindbergh, ki je prvi preletel Atlantsko morje z letalom iz New Yorka v Pariz in bil zaradi svojega junaštva v Parizu tako svečano sprejet kakor doslej menda še noben slaven mož, se je v soboto popoldne poslovil od prijaznih Parižanov in po-

Schichtov način pranja

Namočiti v ekstraktu za pranje „ŽENSKA HVALA“
Izprati s Schichtovim TERPENTINOVIM MILOM.

letel s svojim aeroplanom «Spirit of St. Louis» v Bruselj v Belgiji, kamor je prispel ob 3:10 popoldne. Na bruseljskem letališču ga je enako kakor ob prihodu v Pariz čakala ogromna množica ljudstva. V nedeljo je letel junaški letalec dalje v London, kjer ga je na londonskem letališču sprejelo okrog 20.000 ljudi. Naval je bil tolik, da se je bilo bati nesreč in da je moral Lindbergh pristati na nekem travniku par kilometrov od letališča. Za svoje junaštvo je prejel Lindbergh številna odlikovanja in je bil tako v Parizu kakor Bruslju in Londonu sprejet od vrhovnih državnih činiteljev. Med drugimi je letalec sprejel tudi angleški kralj Jurij, ki mu je izročil visoko odlikovanje. Iz Anglije se bo vrnil Lindbergh na krovu posebne ameriške križarke v domovino.

× **Najlepša novinarka.** Pariški časopis «L'Intransigent» ima baje najlepšo novinarko na svetu. Vesela in duhovita Titayna je vitka, lepo raščena, z zapeljivim nasmehom na ustnih in bleščočimi zobmi. Njenim ognjenim pogledom se baje ne more ustavljati noben politik ali državnik. Titayna je vnukinja slavnega generala. 16 let ji je bilo, ko so jo poslali v samostan. Kmalu so pa sestre uvidele, kakšen nemiren duh se skriva za zapeljivo zunanostjo mladenke in so jo odslovile. Tudi zakonskega jarma se je kmalu oprostila; njen zakon je trajal samo 14 dni. Nato se je odpravila na Japonsko kot spremljevalka sestre japonskega mikada. Kot novinarka je imela priliko govoriti že z vsemi evropskimi vladarji in bivšimi vladarji. Nekoč je hitela za nekim državnikom. V pristanišče je dospela v trenutku, ko je parnik dvignil sidra. V velikem skoku je hotela še doseči ladjo, kar se ji pa ni posrečilo. Padla je v vodo, iz katere se je komaj izvlekla.

× **Mrlič v špiritu.** V Travniku je pred mesecem v bolnici umrl Ivan Vil, ki je dalje časa bolehal. Krsto so pokopali z vsemi cerkvenimi obredi. Te dni pa so nekatere ženske čistile klet v bolnici in naenkrat začutile strašanski smrad. Poklicale so prednico usmiljenk in nato skupno odprle sod, iz katerega je prihajal smrad. Na velikansko presenečenje so v špiritu našle mrtvo truplo Ivana Vila. Po dosedanji preiskavi je doznano, da je zdravnik posadil mrtveca v sod s špiritom baje v znanstvene svrhe, a krsto je dal napolniti s kamenjem in treskami. Duhovnik je seveda v najboljšem prepričanju, da se v krsti nahaja mrlič, opravil pogreb. Dogodek je v vsem Travniku, zlasti pa med katoličani povzročil veliko ogorčenje.

× **V skednju zgorelo sedem vojakov.** V vasi Kunovo na Poljskem se je dogodila strašna nesreča, ki je zahtevala sedem človeških žrtev. V Kunovo je prispela v nedeljo popoldne vojaška patrolja, obstoječa iz 36 mož. Po dolgi in naporni boji so bili vojaki zelo izmučeni in iskali so prenočišča. Župan je patrolji nakazal velik skedenj. Utrujeni vojaki so se zleknili po mehkem senu in kmalu zaspali. Ponoči je v skednju nenadoma nastal velik požar, ki se je z bliskovito naglico razširil. V skednju samem so se odigravali strašni prizori. Vojaki, ki so goreli kakor žive bakle, so v smrtnem strahu begali sem ter tja, nihče si ni znal pomagati, nihče ni vedel izhoda. Ko so gasilci ogenj pogasili, so potegnili izpod kadečih se ruševin in ostankov skednja ponesrečene vojake. Sedem nesrečnikov je zgorelo, 15 jih je težko opečenih, a trije so od groze zblazneli.

× **Ogromen orel odšel devetmesečno dete.** Nenavaden dogodek se je pripetil te dni v Kulišlju v Banatu. Kmetica Jela Fetičeva je vzela svoje devetmesečno dete s seboj na polje in ga položila pod oreh, da bi ga ne opeklo solnce, sama pa je odšla na delo. Zatopljen v delo se Jela ni mnogo brigala za dete in je mirno delala na njivi. Nenadoma pa jo je prestrašil obupen krik otroka. Vsa prestrašena je skočila na noge in se ozrla. Na največje presenečenje je zagledala erjaškega orla, ki je baš zasadil kremplje v otrokove plenice ter se dvignil v zbrak. Nesrečna mati je bila tako preplašena, da se ni mogla niti ganiti. Le obupen krik se ji je izvil iz prsi. Orlu pa je bilo dete vsekakor pretežko in ga je vidno vleklo nazaj k tlom. Po brezuspešnih poskusih,

Sledeče srečke, kupljene pri Zadrudni hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani, sv. Petra cesta 19, so bile izžrebane:

Dne 21. maja:

Po 2000 Din so zadele srečke št. 15.457, 121.656, 4.494.

Po 500 Din so zadele srečke:

14.134,	76.733,	67.749,	100.737,	5.739,	5.754,	15.459,	15.435,	18.163,	18.166,	30.927,	30.971,	30.953,
40.567,	40.598,	40.508,	53.420,	53.404,	66.668,	66.607,	66.689,	91.759,	91.738,	115.613,	115.686,	9.701,
11.508,	11.574,	11.595,	11.587,	11.558,	20.816,	23.465,	23.488,	47.707,	47.794,	48.595,	59.321,	71.860,
71.845,	71.870,	71.842,	83.209,	86.378,	86.340,	86.379,	96.934,	111.111,	120.197,	120.189,	904,	901,
116.270,	116.280,	9.154,	9.155,	9.143,	9.139,	9.170,	9.161,	48.609,	48.689,	70.467,	70.465,	95.841,
95.802,	95.862,	95.889,	111.750,	111.829,	121.503,	121.517,	121.577,	121.674,	121.691,	121.622,	121.657,	24.390,
24.379,	71.842,	98.266,	98.292,	121.577,	105.720,							

Dne 23. maja:

Po 2000 Din so zadele srečke št. 30.986, 115.681, 111.105, 15.125 in 48.633.

Po 500 Din so zadele srečke:

14.109,	76.704,	76.743,	100.730,	100.740,	15.428,	15.497,	30.921,	30.908,	30.975,	40.566,	40.596,	40.544,
40.595,	40.574,	40.589,	66.662,	66.646,	79.045,	91.753,	115.660,	115.601,	115.668,	9.729,	9.778,	9.792,
11.543,	11.526,	11.537,	20.831,	20.898,	20.850,	23.470,	23.484,	34.116,	34.138,	34.174,	47.704,	48.571,
48.575,	59.396,	59.371,	71.897,	71.865,	71.824,	96.925,	96.950,	96.938,	120.126,	120.120,	15.130,	15.138,
15.124,	116.282,	9.191,	9.166,	48.622,	48.634,	48.671,	70.473,	70.451,	70.404,	70.491,	95.867,	111.737,
111.839,	111.826,	111.835,	111.878,	121.542,	121.606,	121.670,	121.637,	24.366,	99.374,	120.642,	122.807,	4.496,
56.226,												

Dne 25. maja:

Po 2000 Din so zadele srečke št. 20.869, 23.426, 34.126 in 71.821.

Po 500 Din so zadele srečke:

76.701,	76.732,	100.710,	100.712,	100.749,	100.734,	5.773,	5.764,	5.702,	15.491,	15.444,	15.415,	18.131,
18.123,	18.162,	18.173,	18.192,	30.906,	30.951,	40.586,	53.429,	53.496,	53.483,	66.616,	66.606,	66.636,
66.661,	79.089,	91.701,	91.755,	115.654,	9.710,	9.743,	9.790,	9.722,	9.721,	9.762,	11.513,	20.853,
23.481,	23.494,	23.427,	23.421,	23.414,	34.111,	34.179,	34.132,	47.791,	47.769,	47.757,	48.596,	59.392,
59.395,	71.844,	71.855,	71.853,	83.233,	83.292,	96.915,	96.906,	111.197,	15.128,	78.156,	78.155,	78.155,
9.150,	48.626,	48.673,	70.427,	95.884,	111.791,	111.782,	121.547,	121.544,	121.507,	121.529,	121.557,	24.387,
57.666,	57.671,	59.726,	71.855,	71.853,	98.248,	99.345,	121.507,	15.368,	78.307,			

Dne 26. maja:

Po 2000 Din so zadele srečke št. 910, 111.724 in 121.640.

Po 500 Din so zadele srečke:

14.121,	100.713,	100.727,	5.723,	15.465,	18.148,	18.144,	30.978,	30.969,	30.909,	30.977,	40.538,	40.528,
53.415,	53.468,	66.688,	66.657,	66.650,	66.635,	66.695,	79.037,	91.756,	91.751,	91.709,	91.722,	11.571,
11.596,	11.520,	20.864,	20.866,	20.842,	23.446,	34.145,	34.134,	47.722,	48.567,	59.382,	59.400,	59.339,
71.875,	71.868,	71.887,	83.283,	83.252,	86.389,	96.994,	111.134,	111.131,	111.147,	120.156,	120.181,	101.203,
15.112,	116.252,	9.148,	9.181,	9.186,	9.124,	48.651,	48.675,	48.644,	48.619,	48.663,	70.452,	95.894,
95.824,	111.760,	111.765,	111.773,	111.756,	111.851,	111.857,	121.532,	121.667,	121.634,	121.635,	46.555,	57.673,
84.592,	97.095,	99.319,	92.076,									

Dne 27. maja:

10.000 Din je zadela srečka št. 34.164.

Po 2000 Din so zadje srečke št. 40.511, 115.658 in 41.835.

Po 500 Din so zadele srečke:

76.711,	76.702,	100.720,	100.744,	5.772,	5.798,	18.154,	18.156,	30.965,	30.988,	30.982,	40.521,	40.568,
53.464,	53.491,	66.699,	79.042,	79.001,	79.073,	79.090,	79.016,	91.781,	91.799,	115.671,	115.620,	9.795,
9.775,	9.771,	9.798,	11.546,	11.522,	2.045,	20.861,	20.894,	23.417,	23.428,	23.469,	23.486,	23.496,
23.445,	34.129,	34.135,	47.764,	47.727,	47.771,	47.723,	47.787,	47.786,	47.703,	48.582,	48.583,	48.523,
48.538,	48.542,	59.303,	59.387,	59.307,	71.840,	71.874,	86.363,	86.330,	96.991,	86.998,	120.134,	120.191,
120.153,	78.170,	9.157,	9.132,	9.173,	9.192,	9.128,	48.635,	48.630,	48.620,	48.604,	70.463,	111.727,
111.768,	111.833,	111.884,	111.809,	111.874,	121.599,	121.513,	121.512,	121.621,	121.615,	24.356,	57.689,	71.840,
72.423,	112.238,	18.774,										

Izplačevanje dobitkov od 15. junija do 28. septembra t. l.

Na številna vprašanja

sporočamo vsem interesentom, da bomo naročilne dopisnice za srečke državne razredne loterije 14. kola priložili prvi pobinkoštni številki „Domovine“.

ZADRUDNA HRANILNICA, r. z. z o. z. NA SV. PETRA CESTI 19.

Prva in največja razpošiljalnica srečk v Sloveniji.

da bi se dvignil više, je ropar izpustil svoj plen. Dete bi se bilo gotovo ubilo, da ga ni k sreči prestregel neki pastir, ki je dogodek opazoval in prihitel na pomoč. Posrečilo se mu je dete ujeti v naročje. Otrok je bil sicer nekoliko prestrašen, toda natančnejši pregled je ugotovil, da je ostal nepoškodovan.

× **Opasen mednarodni vlomilec pod ključem.** V Košicah na Slovaškem je bil prijet mednarodni pustolovec in zločinec, ki je bil strah francoskega primorja. Gre za komaj 21letnega Teodorja Gurszkega, madžarskega državljanca, ki ima kljub svoji mladosti za seboj že zelo pisano življenje. V Franciji, Italiji ter na Španskem je Gurszky izvršil nebroj vlovov v vile, banke in hotele. Ko so mu postala v Franciji tla prevročna, jo je popihal nazaj v domovino. Francoska policija je po vsej Evropi razposlala slike in točen opis že dolgo iskanega lopova. V Košicah so pustolovca razkrinkali in prijeli, istočasno pa je bil na zahtevo policije prijet v Budimpešti njegov tovariš Zsolnay. Oba sta imela pripravljene ogromne zaloge ukradenega blaga, zlasti zlatnine, ki sta jo hotela spraviti na varno.

× **Zaljubljen Kitajec z britvijo prerezal vrat svoji ljubici Parižanki.** V nekem pariškem hotelu sta se nastanila te dni dva zaljubljenca. Fant je bil visokošolec bogat Kitajec, dekle pa domačinka iz Pariza. Te dni sta se sporekla in je zaljubljeni Kitajec v razburjenju pograbil britev ter dekletu prerezal vrat. Po kravem dejanju je zločinec izginil iz hotela ter nameraval zapustiti Pariz. Našel je nekega Arabca, ga drago podkupil in zamenjal z njim obleko, da bi lažje zabrisal sled za seboj. Kljub temu pa se je posrečilo pariški policiji še v zadnjem trenutku ujeti morileca na nekem kolodvoru, ko se je hotel odpeljati v svet. Težko ranjeno Parižanko so prepeljali v bolnico.

× **Strašno učinkovanje alkohola.** V Brnu se je sprl trgovec Polak s svojo ženo in jo v razburjenosti hotel umoriti. Prizadejal pa ji je le težko poškodbe, na kar se je sam podal v podstrežje in tamkaj zažgal razne lesene predmete. Kmalu je bila hiša v plamenih. Ko so prišli gasilci, da omejijo ogenj, so preiskali hišne prostore in našli Polaka v podstrežju obešenega ter vsega ožganega. Polak, ki je izvršil vsa ta dejanja v popolni pijanosti, je kmalu po prevozu v bolnico umrl.

Birmanska prodaja „DOKO“ čevljev

za botrice, botre in birmance

po globoko znižanih cenah se bo vršila ves teden! Za Binkošti vsem „DOKO“ čevlje!

Trgovina „DOKO“ Iv. Čarman
Prešernova ulica št. 9, dvorišče.

Listnica uredništva

Križevci v Prekmurju. Dopis nejasen in brez podpisa.

Spodnja Sv. Kungota. Dopisov brez podpisa ne priobčujemo.

Arja vas. Za enkrat so naše zaloge povesti zelo obilne. Prosimo za pozneje, ko bodo zaloge pošle.

Sv. Boštjan pri Dravogradu. Iz Vašega kraja smo prejeli v zadnjem času že več dopisov brez podpisa in vrhu tega z vsebino, ki je bila v popolnem navzkrižju z novim tiskovnim zakonom. Kaj mislite, da se bo dal urednik zaradi malenkostnega dopisa zapreti kar za mesec dni s pridatkom denarne kazni kakšnih 10.000 Din? Mi smo dopisnike že ponovno opozarjali, da je novi tiskovni zakon zelo strog. Kazniva so tudi namigavanja, ki se nanašajo na kakšno osebo. Vrhu tega pa nismo vedeli niti za dopisnikovo ime.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Najkrajši in najdaljši tedni

so tako zvali medeni tedni, ki trajajo včasih le par dni, včasih pa mesece in leta.

Narobe.

V kmetijstvu povzroči suša pomanjkanje hrane, v ženski obleki pa pomanjkanje hrane sušo.

Škoda bi ga bilo.

Navidezno zdravega mladega žida je vprašal sopotnik: «Zakaj te niso vzeli k vojakom?»

Žid: «Oficirjev so imeli že dosti, za prostaka pa me niso vzeli, češ, da bi me bilo škoda...»

Zaradi brezposelnosti.

Mlad potepuh se je ponudil staremu poglavarju vlomilcev, naj ga sprejme v družbo, a ta mu je odgovoril: «Obžalujem, splošna brezposelnost je tolika, da še mi nimamo kaj delati. Sprejemamo le še izučene umetne ključavničarje...»

Vse pod klopjo.

V Kurji vasi je pridigoval župnik, kako nemoralno žive nekatere ženske v njegovi župniji. «Ena teh se nahaja sedajle celo v cerkvi,» se je razhudil župnik, «ne maram je imenovati, temveč ji bom samo vrgel molitvenik v glavo... Eden, dva, tri...»

V tistem hipu so se vse v cerkvi se nahajajoče Kurjevaščanke skrile pod klopi...

Adamov raj.

Miha: «Kako dolgo je bil Adam v raju?»

Gasper: «Dokler se ni oženil...»

Ob lobanjah celjskih grofov.

Sinko: «Cigava je ta velika lobanja?»

Oče: «Zadnjega celjskega grofa.»

Sinko: «A ona manjša?»

Oče: «Ta pa je iz njegove mladeniške dobe.»

On že ve.

Tinček in njegova sestra Elica sta gledala, kako so mala piščeta lezla iz jajc. Bratec je videl, da sestra tega ne razume, pa ji je rekel: «Jaz vem, zakaj prilezajo piščeta iz jajc!»

Elica: «No, zakaj?»

Tinček: «Zato, ker se bojijo, da bi jih sicer skuhal!»

Zvestoba na več strani.

V trgovini zahteva gospod razglednico z napisom «Večno tvoj!»

Prodajalka mu ponudi zahtevano in ga vpraša, kaj še želi.

Preklie.

Župnik je potoval na svojo novo župnijo. Ko je prišel do prve vasi, je vprašal pastirja na paši: «Kdo je v tej vasi najmočnejši?»

Pastir: «Naš vol!»

Župnik: «Za to te ne vprašam, temveč kdo stoji v vasi najtrdneje?»

Pastir: «Kovačevo nakovalo!»

Župnik: «Idi k zlodju, neumneži!»

Pastir: «Vi pa z Bogom, gospodi!»

Med potom pa je postalo župniku žal ostre besede, vrnil se je in zaklical: «Ej, sinko, jaz vzamem svojo besedo nazaj!»

Pastir: «Jaz svojo tudi!»

MALI OGLASI

Najboljša kosa sveta za 18 Din.

dokler traja zaloga pri Pr. Stupiči trgovcu z železnilo in kmetijskimi stroji v Ljubljani. 131

NAZNANILO.

Tvrška JANKO KLUN iz Slovenjgradca naznanja cenjenemu občinstvu, da otvori v Prevalju v lastni hiši bivšega trgovca Zimerla svojo popolnoma **NA NOVO** opremljeno in bogato založeno trgovino z novim najmodernejšim blagom

s 1. junijem 1. 1927.

Za cenjeni in obilni obisk se najtopleje priporoča **Janko Klun s. r.**

Cene zmerne! — Postrežba najsolidnejša!

PREPOROD!

Vzroki naših bolezni in način, kako se jih osvobodimo. 151

Večina današnjih ljudi trpi na živčnih in artritiskih boleznih. Mnogo ljudi se prerano postara in umre. Redkokdo ve, kaj je to, biti zdrav. Besede: nervoja, apatija, malospetnost, glavobol, nevralgija, revma, protia itd. se čujejo najpogosteje.

Kaj je varok vsemu temu?

Vzrok je za vse bolezni isti — neracionalni način življenja, ki ga živimo, in pri tem pozabljamo, da se naša kri zastruplja z različnimi strupi, kakor n. pr. mokračna kislina, urati, toksini itd., in naše življenske žleze polagoma otrpnejo.

Osvobodite samo svojo organizem mokračne kisline, pojačajte svoje življenske žleze in preporodili se boste fizično in moralno, zopet uste živeli življenje popolnoma zdravega in krepkega človeka.

Znani francoski učenjak, fiziolog prof. Braun-Sekar, je po dolgoletnem napornem delu in izkušnjah na živalih, kakor tudi sam na sebi, prišel do senzacionalnega odkritja, iznašel je namreč način pridobivanja specialnega ekstrakta iz živalske žleze, s pomočjo katerega se človeška kri čisti mokračne kisline in drugih strupov, teh osuornih vzrokov najrazličnejših bolezni, a organizem dobi pri tem zopet svojo moč, ki jo je že izgubil.

Po istem načinu se pridobiva tudi po vsem svetu pozvani «KALEFLUID» D. Kaleničenka, ki ga mnogi nazivajo še po iznajteltju Braun-Sekarova tekočina.

Dejstvo «KALEFLUID» pri živčnih in artritiskih boleznih, kakor tudi pri oslabelosti so ocenili tisoči profesorjev in zdravnikov, vsotakto pa tudi stošiči samih bolnikov iz raznih držav.

«KALEFLUID» je bil za svoje vrline odlikovan na higijskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Firenci s 4 «grand prix» in 4 veljkimi zlatimi kolajnami.

«KALEFLUID» se prodaja v vseh lekarnah in drogerijah. Detaljna literatura «Preporod» z zdravniškimi ocenami in pismi bolnikov pošljamo vsakomur brezplačno. Obrnite se na: Beograd, Katičeva ul. 1. Lit D. Miloš Marković.

144

Ne zamudite obiskati spec. zasebnega tečaja za g. čevljar-ske mojstre in pomočnike, ki se prične 11. julija t. l. Zahtevajte prospekt!

Vse informacije daje g. vodja tečaja

J. STEINMAN, Ljubljana

Razno manufakturno blago

129
za moške in ženske obleke kupite po zelo znižanih cenah, prav tako tudi svilene in polsvilene rute, katere prodajam zaradi prevlečke zaloge pod ceno. — Tyrška Anton Savnik, Skofja Loka.

BOLNIKI, čitajte!

Kolikor ima leto dni, mimo toliko postaj trpljenja mora živčeno bolni, zakaj slabi izmučeni živci nam grene življenje in povzročajo marsikakšno trpljenje. Bodeče, vlečeče bolečine, omotičnost, tesnoba, glavobol do polovice ali po vsej glavi, šumenje po ušesih, migljanje pred očmi, motenje prebave, pomanjkanje spanja, nenadno potenje, trganje v mišicah, nezmožnost za delo in različne druge neprilike so posledice slabotnih, onemoglih bolnih živcev.

KAKO SE REŠITE TEGA ZLA?

Reši Vas pristni Kola-Licithin, živilo bogato vitamini, ki je postalo človeštvu izvir dobrote. Čudovito pospešuje delovanje telesa, jači hrbtnični mozeg in možgane, krepi mišice in ude, da o moč in veselje do življenja. 153

V BOJU ZA ZDRAVE ŽIVCE

dela pristni Kola-Licithin pogosto čudeže, vodi ži vilne snovi do krajnih koncev krvotvornosti, poživlja, izpolnjuje, ohranja mladost in svežost. Saj se sami lahko prepričate, da v m ne ohetam nič neresničnega, zakaj bodočih štirinajst dni pošljem vsakemu, ki mi piše, popolnoma zastoj in postojne prosto majhno skatlico Kola-Licithina in knjigo zdravnika z mnogostranskimi dolgimi izkušnjami, ki se je sam boril s takim trpljenjem. Pišite mi samo razločno svoj naslov, pa Vam takoj pošljem obiljubljeno **popolnoma brezplačno.**

A. PASTERNAK, Berlin S. O.
Michaelkirchplatz 13. Abt. 775.

Moja žena in jaz

sva istega mnenja in tudi Vi boste strmeli, ko boste videli, kako postaja Vaše lice mladeniško sveže. Vaša koža gibka in barzunasto mehka in Vaši lasje vedno lepši. Če boste uporabljali vsak dan:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z mrtko „Elsa“, najplemenitejše kakorostli, ki vsebujejo medicinsko-vrežnikušene, dobro delujoče sestavine, ki se opijejo v koži in jo oplemenjujejo. Poizkusite ekstrakt.

Elsa lična mila
Elsa romanatova mila
Elsa glicerinske mila
Elsa boraksove mila
Elsa k tranško mila
Elsa mio za britje

in nikdar ne boste hoteli uporabljati drugega mila. Za poizkus 5 kosov Elsa-mila že z zavojnico in poštino vred 52 Din.

Te cene se razvijajo le, če se pošlje denar v naprej. Ker se pravi svetelju pošiljati zvisa za 10 Din

Narčila je naslednji različno tabele
Zvonč. Feller, sekretar, kraj i. Slonina, Elsaltrj 360 (Araratsk).